

GLASILO ALPINE, TOVARNE OBUTVE, D.D., ŽIRI

DELO življenje

Letnik 41, številka 4, oktober 2003

ZAJEC ALFONZ
LOŠKA C. 56

4226 ŽIRI

Iz vsebine:

Trenutki odločitve

Pogovarjamo se z mag. Martinom Kopačem, predsednikom uprave in generalnim direktorjem

Mag. Viktor Žakelj - Podjetja, ki uspejo napovedati bodoča povpraševanja, gibanja cen katerega od proizvodnih tvorcev ali predvideti potrebe po kadrih, imajo velike prednosti pred onimi, ki kaj takega niso zmožna

50 let Alpininih prodajaln

Trenutki odločitve

Mag. Martin Kopač

Stvari, ki so nam blizu, lažje razumemo. Zato za ponazoritev zapletenih zadev rad uporabim prispodobo. Na primer:

Oče je imel pet otrok. Živel so mirno, lepo življenje. Oče se je trudil, da bi bil pravičen, do vseh enak, vse je imel enako rad. Nekoč jih je vzel s seboj na ribolov na morje. Zgodilo se je, da jih je doletela huda nevihta. Oče je bil vešč krmar in kljub razburkanemu morju je vse kazalo, da bodo ušli najhujšemu. Nenadoma pa je hud val tako silovito in hitro nagnil čoln, da je najmlajši otrok zletel v morje. Za očeta je nastopil trenutek odločitve: pognati se za njim in ga poskušati rešiti ali ga pustiti v morju in poskusiti rešiti preostale štiri otroke. Oče je dobro vedel, da bo otrok v razburkanem morju brez njegove pomoči pogubljen. On bi ga mogoče lahko privlekel do obale, vendar nobenega upanja ni bilo, da bi se z otrokom lahko vrnil nazaj na

čoln. Prav tako mu je bilo jasno, da preostali otroci v čolnu nimajo najmanjšega upanja, da sami previharijo nevihto ali dosežejo obalo. Oče se je odločil: pustil je otroka v morju in začel reševati druge štiri. Ko so prispeli v vas in so vaščani zvedeli, kaj se je zgodilo, je večina obsojala očeta: le kako je mogel biti tako brezsrčen, da je lahko pustil otroka utoniti. Oče je neutrudoma pojasnjeval, da je vendarle rešil štiri otroke in da ni imel druge izbire. To, da so ga sicer imeli za dobrega očeta, da je rešil štiri otroke, ni veljalo nič.

Trenutki odločitve. Ko jih vsaj ne bi bilo! A so. Imamo ljudi, ki nikoli ne bi zmogli sprejeti take usodne odločitve. Oklevali bi med eno in drugo možnostjo; tako dolgo, da bi bilo za vse skupaj prepozno. In so ljudje, ki to zmorejo. Vedo, da bodo obsojani, a kljub temu naredijo tako, ker vedo, da je za prihodnost za vse tako bolj prav.

Saj veste o čem govorim. Nismo imeli izbire. V zadnjem času je bilo o tem veliko pametovanja. Vsak, ki je imel pet minut časa, ga je izkoristil, da je povedal, kako bi bilo potrebno drugače narediti. Zanimivo, razumevanja in strinjanja z odločitvijo je bilo malo.

Kdo ima prav? Jaz danes vidim tako: velikim razlikam v stroških dela (ob izjemnih obremenitvah naše države) se lahko zoperstavimo samo s tem, da tudi sami poiščemo enako poceni delo. Nekateri modrujejo, da bi bilo razliko potrebno nadomestiti z zmanjšanjem stroškov. Stroške zmanjšujemo že pet (in več) let, zadnja leta intenzivno. Naj kdo pogleda, koliko smo v kalkulaciji zmanjšali materialni vložek! A stroške zmanjšuje tudi konkurenca. Pa nadomestimo razliko do cenejšega dela konkurence s tehnologijo! Ne bo šlo. Na sejnih opreme za izdelavo obutve (razen redkih primerkov, ki so sicer "čudo tehnike", a malo uporabni v naših pogojih), ne vidimo nobene sodobnejše opreme, kot jo uporabljamo mi. Pa še to je res: več tehnologije in strojev, manj delavcev - torej bi tudi v tem primeru bilo spet potrebno zmanjševanje zaposlenosti. Pa nadomestimo razliko do cenejšega dela konkurence z boljšim designom! Ne bo šlo. Naš tekaški čevelj že ima vrhunski design, pa kljub temu se nam ravno na popularnem "tekaču" približujejo črni oblaki. Kaj torej? To, kar smo naredili.

Kdo ima torej prav? Počakajmo nekaj let. Ob pogledu nazaj bo izgledalo vse tako jasno in enostavno.

Mag. Martin Kopač

KAZALO	str.
Pogovarjamo se z mag. Martinom Kopačem, predsednikom uprave in generalnim direktorjem	4
Mag. Viktor Žakelj - Podjetja, ki uspejo napovedati bodoča povpraševanja, gibanja cen katerega od proizvodnih tvorcev ali predvideti potrebe po kadrih, imajo velike prednosti pred onimi, ki kaj takega niso zmožna.	7
Tiskovna konferenca v Mercator centru v Ljubljani - Predstavljene prednosti in nov način prodaje in nakupa UCS® obutve	10
1000 kilometrov vizij - Preizkus čevljev Vision na dolge proge	11
Novi modeli tekaške obutve - Grupa Šport za obe tehniki smučarskega teka	12
Uprava sprejela sklep o zaprtju obratov na Colu in v Gorenji vasi - Izvajanje odločitve preloženo za eno leto	13
Pričeli smo z izgradnjo novega skladišča vhodnih materialov	14
Predsednik uprave in generalni direktor mag. Andraž Kopač	15
Izdelovanje sekal odslej v prostorih orodjarne	15
Alpina razširila mrežo prodajaln na Dolenjskem - Odprta nova prodajalna v Trebnjem	16
Adolf Narask, član uprave Mercatorja - Z Alpino uspešno sodelujemo že več kot deset let	16
Nova prodajalna v Levcu - Cilji, ki so si jih zastavili v prodajalni, so visoki	18
Nova prodajalna tudi v Mostarju - Uspešno zaključen proces oživitve prodajaln v BiH	19
50 let Alpininih prodajaln	20
Prodajalna Alpina v BTC-ju - 50. prodajalna v Sloveniji za 50. rojstni dan maloprodajne mreže Alpine	22
Poslovodska konferenca v Kranjski Gori - Zbrani so se spomnili tudi 50-letnice ustanovitve maloprodajne mreže	24
Delavci meseca	27
Kadrovske novice	34
Tudi to je Alpina	35
Zanimivosti kraja	36

Kolofon: Delo življenje je glasilo Alpine, d.d., Žiri. Ureja ga uredniški odbor: Slavko Kristan, Jana Peterneš, Ivo Pivk, Rada Žakelj, Jožica Kacin, glavna in odgovorna urednica.

Fotografije: Jožica Kacin.
Naklada: 2000 izvodov.
Priprava na tisk: Repro-Print d.o.o.
Tisk: Tisk Žnidarič.

Vse ima svoj konec

"Da se nekaj novega začne, se mora nekaj končati," pravi rek. Končuje se dan, nastane tema, a že naslednje jutro je nov dan. Končuje se mesec, jesen, zima, prijateljstvo, ljubezen, življenje ... Vse ima svoj konec, a zakon narave pravi, da zato, da se rodi novo.

Tudi v tem časopisu se prepletata začetek in konec. Končuje se mandat predsednika uprave in generalnega direktorja mag. Martina Kopača. Pet let je vodil Alpino in jo kljub težkim razmeram, ki vladajo v usnjarsko predelovalni industriji, pripeljal do stanja, ko lahko s ponosom povemo, da smo zaposleni v Alpini. O tem je v današnjem časopisu veliko napisanega. Veliko je pohval Alpini. Alpina pa smo ljudje. To je zato pohvala vsem, ki delamo tu. Da smo prav zaposleni tisti, ki ženemo in vodimo Alpino, da dosega boljše rezultate kot večina podjetij v podobnih panogah, je v pogovoru za naš časopis zatrdil tudi predsednik nadzornega sveta mag. Viktor Žakelj.

Končuje se tudi mandat nadzornega sveta. Štiri leta so minila in predsednik nadzornega sveta je z delom sveta, kot tudi s poslovanjem Alpine, v teh letih zadovoljen. Tudi za prihodnost je optimist. "Alpina je tudi miselno pripravljena na nove izzive, pri odločujočih prevladuje pozitiven način razmišljanja," je prepričan mag. Viktor Žakelj.

Končuje se tudi obdobje obratov Alpine. Pred leti je bilo njihovo ustanavljanje nujna, danes so razmere drugačne. Proizvodnja se seli v države s cenejšo delovno silo. Le podjetja, ki bodo sledila tem trendom, bodo preživela.

Tega se zaveda tudi uprava Alpine. Sprejela je sklep o zaprtju obratov na Colu in v Gorenji vasi. Delavci so bili začudeni, prestrašeni, sindikat je skušal reševati, kar bi se rešiti dalo. Na novico o zaprtju se je burno odzvala tudi javnost. O tem so pisali časopisi, govorilo se je na televiziji, celo v državnem zboru je bilo v zvezi s tem postavljeno delegatsko vprašanje.

In beseda zaprla se je spremenila v zapiranje: počasno, a zato prav tako boleče. Ali bo čez eno leto, ko naj bi, kljub odlogu, Alpina prenehala zagotavljati delo v obratih, za tam zaposlene delavce lažje?

Bodo predstavniki Alpine, sindikatov, lokalnih skupnosti in države našli rešitve? Nikoli več ne bo tako kot je bilo. To vemo vsi. Vodilni, ki so se zaradi razmer morali odločiti za tak korak, in delavci, ki bodo, kot običajno, nosili najtežje breme.

Toda: da se kaj novega začne, se mora nekaj končati. To je zakon narave, ki mu nikjer ne moremo ubežati.

In spet smo tam. Pri začetku in koncu; vmes pa mnogo dogodkov, novosti, sprememb.

Spremembe pa so gonilo razvoja. Mag. Martin Kopač prav v počasnosti, pomanjkanju volje in nezainteresiranosti za spremembe, vidi najtrši oreh, na katerega je naletel v Alpini.

Tudi spremembe niso nič drugega, kot začetek nečesa novega in konec starega. Hiter tempo prinaša tudi več sprememb. Te so tudi v vodstvu Alpine. Če bo to dobro vplivalo na prihodnost podjetja, potem moramo to sprejeti z odobravanjem.

Jožica Kacin

Pogovarjamo se z mag. Martinom Kopačem, predsednikom uprave in generalnim direktorjem

26. oktobra se je iztekel petletni mandat predsedniku uprave in generalnemu direktorju mag. Martinu Kopaču. Veliko je bilo dogodkov, odločitev in poslovnih potez, ki so vplivale na to, da je Alpina podjetje, ki uspešno sledi vedno večjim zahtevam sodobnega gospodarstva tako doma kot v svetu. Nekaj mejnikov, ki označujejo prehojeno pot, bomo osvetlili v tem pogovoru.

Delo življenje: 27. oktobra 1998 ste bili imenovani za predsednika uprave Alpine. To se je zgodilo že drugič v zgodovini Alpine, saj ste bili direktor že v letih 1976 do 1980. V prvem članku, ki ste ga po prevzemu mesta predsednika uprave decembra 1998 napisali za časopis Delo življenje, ste dejali, da ste se za to, da ste prevzeli ta dokaj tvegan posel, odločili, ker mislite, da veste, kako Alpino popeljati do uspešnega podjetja. Kaj lahko danes rečete na to?

Mag. Martin Kopač: Pregovor pravi, da je lahko biti pameten za nazaj. Danes pa lahko rečem: Vesel sem, da se nisem zmotil. Takrat je bilo vse precej negotovo. Verjel sem v Alpino, zdelo se mi je, da je iz nje mogoče narediti več. Vendar me je kar nekaj časa skrbelo, kaj če niso moje želje eno, kaj se da v danih pogojih narediti, pa drugo. Dobro se spomnim, ko so me na prvih sestankih sveta delavcev in sindikata gledali z nekim nezaupanjem. Verjetno se niso mogli odločiti, kaj naj si mislijo o meni: ali sem res tako trdno prepričan, da nam bo uspelo, ali samo "blefiram". Korak za

korakom sem bil vedno bolj prepričan, da mi bo uspelo.

Delo življenje: Oktobra 1998, ko ste predstavili svoj program dela, ste dejali: "Skušal bom biti demokrat, v kontroli in sankcijah pa bom moral biti trd in brutalen, ker drugače ne bo rezultata. Jaz hočem ustvariti rezultat. Z ukrepi bo treba začeti takoj, ker ni časa za čakanje."

Če pogledate na prehojenih pet let. Ste ravnali v skladu s temi besedami?

Mag. Martin Kopač: Menim, da sem in to dosledno. Pri vodenju tako velikega podjetja kot je Alpina, drugače ne gre. Sistem odločanja v taki organizaciji je kompliciran, zato morajo obstojati določena pravila igre. Odločitve je potrebno sprejemati demokratično, izvajanje pa je stvar discipline. Le tako lahko hitro napredujemo k rezultatu. Dober voditelj mora biti pri odločitvah odločen, a nikakor ne aroganten.

Delo življenje: Leta 1998, ko ste prvič poročali o poslovnem rezul-

tatu, ste morali poročati o izgubi. Vendar; bili ste optimist. Za leto 1999 ste si zastavili ambiciozen načrt in ga tudi uresničili. Alpina je kljub težkim razmeram poslovala z dobičkom. V čem mislite, da se je zgodil preobrat, ki je prinesel iz leta v leto boljše poslovanje?

Mag. Martin Kopač: V vsaki organizacijski obliki, pa naj bo to podjetje, družina, vojska, šola, ali karkoli že, moramo najprej vedeti, kaj hočemo. Ko to vemo, je potrebno odločiti, kako bomo prišli do tam in kaj bo potrebno za to narediti. Natančno tako je bilo v Alpini. Najprej smo z ožjimi sodelavci v Strategiji razvoja Alpine 2000-2005 postavili cilje in opredelili, kako jih bomo dosegli. Potem je bilo pa tako, kot je rekel najuspešnejši poslovnež Bill Gates, ko so ga vprašali, kako je dosegel svoje uspehe. Rekel je: Nič posebnega, samo veliko, veliko dela.

Delo življenje: "Če bomo hodili po istih poteh, bomo prišli v iste kraje," ste zapisali v članku, v katerem ste pisali o dosežkih v letu 2001. Teh ni bilo malo. Kaj pa se

vam zdi v vašem petletnem obdobju najpomembnejše?

Mag. Martin Kopač: Če bi se moral odločiti samo za eno stvar, bi se brez pomisleka odločil za vodstveni team, ki sem ga zgradil okrog sebe. Ob prizadevnih in pridnih delavcih je to tisto, kar nas ločuje od konkurence. Trdno sem namreč prepričan, da drži trditev: razlika med dobrim in propadajočim podjetjem je samo v vodstvu. Delavci so povsod pridni, oni delajo. Kaj delajo, kako delajo, ali bo tisto kar delajo prodano in kako, ali bo s tem tudi zaslužek, itd., itd., to pa ni njihova stvar. To mora zagotoviti vodstvo. In dobro vodstvo to tudi naredi, slabo pa ne. Večkrat se razjezim, ko slišim komentarje na naše vodstvo, češ, kaj bodo ti. Verjemite mi, veliko raznih direktorjev in vodstev srečujem leta in leta in lahko rečem: vsakega člana našega poslovnega odbora lahko mirno postavimo ob bok strokovnjakom istega ranga v uspešnih podjetjih po Sloveniji ali zunaj nje. Zato pa nam je uspelo narediti premik naprej. A to je seveda šele začetno ogrevanje. Sedaj moramo iti naprej, po znanem olimpijskem reku: više, hitreje, močnejše.

Delo življenje: V začetku leta 2000 je nadzorni svet potrdil strategijo razvoja Alpine. V njej so opredeljeni cilji do leta 2005. Sedaj smo že dobro zakorakali v drugo polovico veljavnosti tega dokumenta. Gre Alpina po poti, ki ste si jo tedaj zastavili?

Mag. Martin Kopač: Strategija v glavih ali na jeziku ni vredna nič, zato smo jo napisali. Dvakrat na leto njeno uresničevanje preverja nadzorni svet. Ko smo strategijo pisali, sem se zavzemal za "napete" cilje. Vedno sem bil mnenja, da mora biti cilj pred nami nekaj, za kar se moramo potruditi. Zato sem prav prijetno presenečen, ker nam uresničevanje dobro uspeva.

Delo življenje: V letu 2000 ste bili bitko za nov delovni čas. Tedaj smo pričeli z delom ob sedmi uri. Bila so nasprotovanja, danes zaradi tega ni čutiti nezadovoljstva. Znano je, da je uvajanje novosti in prilagajanje spremembam za marsikoga težak proces. Se v Alpini težko pri-

vajamo na novosti, ki jih zahteva čas in spremenjeni pogoji poslovanja?

Mag. Martin Kopač: Z novostmi je vedno enako: najprej se večini zdi neumnost in so proti, potem jih nekaj sprevidi koristi in novost sprejmejo, na koncu pa je večina "za" in trdi, da so bili oni pravzaprav že od začetka za to. Moram reči, da je počasnost pri prilagajanju spremembam, pomanjkanje volje za kaj naprednega in nezainteresiranost, najtrši oreh, na katerega sem naletel v Alpini. Koliko moči je potrebno, da se kaj malega premakne!!

To je še vedno velika neznanka in se bomo v bodoče v to bolj poglobili. Moramo dognati, kako bi naš motor pognali hitreje. Brez tega ne bomo mogli napredovati tako hitro, kot bi vsi skupaj želeli in bo od nas zahtevala konkurenca.

Delo življenje: Po letu 2000, še posebej prelomno pa naj bi bilo leto 2001, ko je Alpina prevzela Fabriko obuče i galanterije Sarajevo, se je pričel trend upadanja domače proizvodnje. Vedno več parov izdelajo naši kooperanti. V čem vidite glavne prednosti dela s kooperanti? Kako se izogibamo slabostim kot so: škart, oddaljenost in s tem povezani manipulativni stroški in podobno?

Mag. Martin Kopač: O prednostih kooperacije smo že mnogokrat govorili. Naj ponovim: prednost je v tem, da so stroški poslovanja (ne samo dela!) v drugih deželah mnogo nižji. Konkurenca v svoje cene vračuna te nižje stroške in če hočemo biti konkurenčni, jim moramo slediti. S tem, ko proizvodnjo selimo drugam, ostalo še naprej ostaja v Žireh in vsi drugi (neproizvodni) delavci imamo še naprej delo (ki ga sicer, brez kooperacije, ne bi bilo več). Slabostim in škartu se lahko izognemo samo z dobro organizacijo dela in dosledno kontrolo neposredno pri kooperantih. V zvezi s stroški, ki pri takem načinu dela nastanejo, pa mnogokrat pretiravamo in so ti zanemarljivi v primerjavi s koristmi, ki nam jih prinaša delo s kooperanti.

Delo življenje: Ena izmed usmeritev Alpine je tudi odpiranje novih prodajal in obnova starih. V ta projekt v zadnjih letih vlagamo kar precej sredstev. Menite, da je to dobra naložba?

Mag. Martin Kopač: Pri lastnih prodajalnih je že od nekdaj veljalo: če ne teče, pa curlja. S tem poudarjamo pomen lastne prodaje, ko lahko o vsem odločamo sami in je tudi denar, takoj ko je čevljev prodan, v naši blagajni in na računu. Zato v Alpini nadaljujemo s širitvijo prodajnih kapacitet. Je pa prišlo do bistvenega zasuk: majhnih prodajal po mestecih in večjih naseljih je vedno manj. Danes so trend veliki prodajni centri. Znano je, da ima Alpina pogodbo z Mercatorjem in da smo prisotni v vseh njegovih večjih prodajnih centrih.

Delo življenje: Vedno poudarjate pomen znanja. "Znanje in razvoj na naravnost podjetja sta zame prioriteta. Ne le znanje ključnih kadrov. Vnaprej se bo temu dajalo še večjo težo," ste izjavili na nekem sestanku. Je v Alpini znanja dovolj?

Mag. Martin Kopač: V Alpini je znanja veliko, ne pa dovolj. Vedno pravim: izkoristimo znanje, ki ga imamo sami doma. Če tega v podjetju ni, ga je potrebno najti zunaj tovarne. Nemogoče je, da bi vse vedeli in delali sami. Danes gre svet tako hitro naprej, da lahko sledijo samo tisti, ki

se specializirajo za neko nišo. Pri vključevanju zunanjih sodelavcev pa je pomembno, da mi vključujemo druge (tiste, za katerih znanje smo zainteresirani) in ne da drugi (zunaj) nas (v svoje projekte in s svojimi interesi).

Delo življenje: Uvedli ste tudi dan Alpine, delavca meseca. O tem ste sicer že pisali v časopisu, pa vendar: Zakaj dajete temu tako velik pomen?

Mag. Martin Kopač: Menim, da so materialne spodbude (na primer plača) pomembne, niso pa vse. S temi potezami sem želel vzpodbuditi nastajanje drugačnega vzdušja v Alpini. Zdi se mi izjemno pomembno, da radi prihajamo v službo (kjer v najboljših letih preživimo več kot eno tretjino svojega življenja), da so odnosi med sodelavci dobri, da tistim, ki najbolj odstopajo, damo priznanje, da smo ponosni na podjetje, v katerem delamo, itd., itd.

Delo življenje: Kot je znano, dobro sodelujete tudi z nadzornim svetom, svetom delavcev in sindikatom v podjetju. Kako vam uspeva krmariti med različnimi interesi in usklajevati mnenja?

Mag. Martin Kopač: Trdno sem prepričan, da brez dobrega sodelovanja vseh, ki smo tako ali drugače vključeni v poslovni proces Alpine, ne more biti dobrih rezultatov. In zaradi rezultatov smo vendar tu. Ali bi kdo prišel na delo, če bi mu, kljub temu, da ne bi bil prisoten, izplačevali plačo?

Vsak od zgoraj naštetih ima svoje interese, svoje odgovornosti, svoje probleme. Če hočemo, da vsa ta komplicirana kolobocija deluje, je potrebno veliko stvari uskladiti. Seveda ima vse svoje meje: če bi se samo usklajevali in modrovali, bi ostalo malo časa za koristno delo. Menim, da imamo v Alpini pri tem kar pravo mero.

Delo življenje: Sodelavci vas cenijo tudi po tem, da opazite njihove dobre lastnosti, njihov trud in da znate izreči tudi pohvalo. To ni ravno odlika, ki bi bila v Alpini pogosta.

Mag. Martin Kopač: Ne poznam nikogar, ki si ne bi želel pohvale za

dobro opravljeno delo, in nikogar, ki bi mu bilo vseeno, če ga nekdo graja, le eni to bolj, drugi manj, pokažemo. Meni se zdi, da mora biti oboje: pohvala in kritika. Če imam možnost, da nekoga lahko pohvalim, to naredim z veseljem. Pograjam nerad, a to naredim, kadar je potrebno. Verjamem v pogovor: Če imaš o meni povedati kaj dobrega, to povej pred drugimi, če pa kaj slabega, povej samo meni. Tega se držim, če le morem.

Delo življenje: Vedno poudarjate pomen dobre ekipe, ki stoji za vami in brez katere bi ne mogli doseči takih rezultatov. Imate do svojih podrejenih velike zahteve?

Mag. Martin Kopač: O pomenu dobre ekipe sem že govoril. Prepričan pa sem, da sem do svojih podrejenih zelo zahteven in da se tisto, kar zahtevam, v veliki meri tudi uresničuje.

Delo življenje: Zdi se, da je z vašim prihodom na mesto generalnega direktorja zavel nek nov veter. Začeli ste z iskanjem novih poti. Veliko pozornost ste namenili avtomatizaciji proizvodnje, saj ste v tem videli velike neizkoriščene možnosti. V letu 1999 smo kupili vodni rezalnik, ki je postal nepogrešljiv, v šivalnici smo začeli s

sistemom avtomatskega šivanja. Velik napredek je bil tudi pri računalniškem sistemu modeliranja. Na eni izmed zadnjih sej sveta delavcev so vam očitali, da so nekatere stvari glede avtomatizacije proizvodnje zastale in da se ne čuti tisti začetni zagon.

Mag. Martin Kopač: V odgovoru na eno od prejšnjih vprašanj sem že govoril o nujnosti sprememb in da s hitrostjo spreminjanja v Alpini nisem zadovoljen. Pri ugotovitvi, zakaj ne gre hitreje, pa je možna cela vrsta odgovorov. Najbolj pri roki je tisti, da zmoremo pač toliko. Trener nogometnega moštva lahko pripelje nekaj novih (boljših) igralcev, nekaj več lahko naredi tudi z obstoječimi. Oboje skupaj odloči o tem, koliko višje na lestvici bo moštvo z novim trenerjem. Ali lahko trener "nažene" vse igralce? Ali je že kakšen trener, ne da bi imel možnost osvežitve in sprememb v ekipi, dosegel kakšen bistveno boljši rezultat? Jaz takih primerov ne poznam. Natančno tako, kot v nekem športnem moštvu, je v Alpini. Iz tega, kar imamo, je potrebno iztisniti več, dodati je potrebno kaj od zunaj. Tudi "fičkota" se da "sfrizirati", da gre dvesto kilometrov na uro. Vendar ne pozabimo: ljudje niso motor, naša sredstva so omejena.

Delo življenje: Ob koncu mandata ste se spopadli še z eno težko nalogo. Uprava je sprejela sklep o zaprtju obrata na Colu in v Gorenji vasi. O tem je bilo v zadnjih dneh veliko povedanega in napisanega. Je bila za vas to težka odločitev?

Mag. Martin Kopač: To je bila zame zagotovo psihološko najtežja odločitev v moji karieri in upam, da mi take ali podobne ne bo več potrebno sprejemati. Zame osebno bi bilo brez dvoma boljše reči: pustimo, bo že nekako. In bi bilo mnogo manj osebnih obsojanj, kakšne grde stvari, da se gremo. Pa pri odločitvi nisem gledal na svoj osebni interes, ampak na Alpino in na tistih osemsto šestdeset delavcev Alpine, ki bomo tudi po tej nepriljubljeni potezi naprej ostali in delali v Alpini. Trdno sem prepričan, da se bo čez nekaj let pokazalo, da sem imel prav.

Jožica Kacin

Mag. Viktor Žakelj - Podjetja, ki uspejo napovedati bodoča povpraševanja, gibanja cen katerega od proizvodnih tvorcev ali predvideti potrebe po kadrih, imajo velike prednosti pred onimi, ki kaj takega niso zmožna.

20. oktobra je potekel mandat članom nadzornega sveta. O tem, kako nadzorni svet vidi Alpino, njen razvoj in prihodnost, kako je k temu, da je Alpina postala to, kar danes je, pripomogel tudi nadzorni svet ter kako načrtujejo delo v prihodnje, smo se pogovarjali s predsednikom nadzornega sveta mag. Viktorjem Žakljem.

Mag. Viktor Žakelj, predsednik nadzornega sveta

Delo življenje: Nadzorni svet končuje štiriletni mandat. Ste bili v teh letih postavljeni pred težke naloge?

Mag. Viktor Žakelj: Pred dobrimi štirimi leti sem na prigovarjanje predsednika uprave, mag. Martina Kopača, pristal, da postanem predsednik nadzornega sveta. Lahko mi verjamete, da sem s tovrstnim predsednikovanjem imel nekaj izkušenj (tedaj sem bil predsednik dveh nadzornih svetov), da sem poznal zakonske obveznosti in vsaj nekaj malega vedel tudi o tem, v kakšnih razmerah deluje Alpina in kaj bo treba storiti, da poslovni sistem, ki je - nenazadnje - osrednji gospodarski subjekt v kraju, preživi, še več, da (p)ostane vidnejši "igralce" v pogojih prihajajoče globalizacije. Globalizacija, dodajam, pa nosi s seboj večje gospodarske in družbene spremembe, kot so jih prinesle tako meščanske kot proletarske revolucije v zadnjih dobrih dvesto letih.

Nič novega ne bom povedal, če rečem, da razmere takrat niso bile rožnate, da je bila Alpina tedaj na dobri poti, da v slabem sledi Peku in Planiki in da so zato lastniki ravnali prav, ko so stopili na zavoro, kot se

reče, in zamenjali upravo in nadzorni svet.

Z g. Kopačem je Alpina dobila razgledanega, delavnega in pokončnega prvega moža, ki si je zastavil ambiciozne cilje, kmalu dobil zaupanje pri ključnih tridesetih do štiridesetih delavkah in delavcih, kasneje pri večini kolektiva. Nadzorni svet je ves ta čas deloval kot odgovoren nadzornik in bil konstruktivna (o)pozicija pri iskanju najboljših rešitev problemov, ki jih je rojevalo turbulentno poslovno okolje.

Moja odločitev, prva težka, da prevzamem vodenje nadzornega sveta, je moralne narave (vem, da ta beseda med sodobnimi demagogi, politikanti in stremuhi ne velja nič). Mislil sem, če sem že povabljen, sodijo, da lahko - vsaj kaj malega - prispevam k sanaciji razmer v takratni Alpini, in sem pristal, naj rečem - moral pristati. Rezultati kažejo, da je Alpina uspela, da smo uspeli.

Najtežje: prav zdajšnja odločitev uprave, da mora zapreti obrata na Colu in Gorenji vasi. (Kar pa v celoti sledi filozofiji Alpine zadnjih let - biti razvojni, proizvodno in prodajno najboljši v svoji branži!).

Delo življenje: Katera so bila po vašem mnenju najpomembnejša vprašanja, ki ste jih obravnavali?

Mag. Viktor Žakelj: Nikoli ne razmišljam na način, da po pomembnosti selekcioniram vprašanja, ki pridejo na dnevni red sej nadzornega sveta. Vsa so pomembna, brez paterike rečeno. Pa vendar, mislim, da vem, kaj ste hotela vprašati. Takole bi rekel: Tisto, kar je preganjavica vsake uprave in slehernega odgovornega nadzornega sveta, so stroški, in še enkrat stroški. Ni bilo seje, da bi na takšen ali drugačen način ne tekla

beseda, kako zmanjšati stroške, da bi bili konkurenčni, da bi na koncu več ostalo. Pa naj je beseda tekla o širjenju kooperacij, o novih tehnološko-tehnoloških rešitvah v proizvodnji, o politiki zaposlovanja, o spreminjanju finančnega ozadja (struktura zadolženosti) ali o čem drugem. Mislim, da smo bili v tem kar uspešni (?).

Uprava in nadzorni svet sta bila od samega začetka prepričana, da je za preživetje Alpine, če trdo rečem, usodnega pomena razvoj. S tem, ko je Alpina pridobila vodjo razvojno raziskovalne skupine Aleša Jurca in zunanega sodelavca Jureta Franka ter dala "več prostora" delavnemu in razmišljajočemu Žaklju in njegovim sodelavcem, je začela konkurenco prehitovati po desni. Sadovi teh vlaganj in delovnih naporov so že tu, še več tega pa smemo pričakovati v naslednjih mesecih in letih, nenazadnje tudi zato, ker je Alpina spredla v teh letih tudi trdne povezave z domačimi (pa že tudi tujimi) raziskovalci in raziskovalnimi ustanovami.

Morda še to: Alpina se zaveda svoje vloge v kraju. A žal je tako, da kraj že nekaj let zaostaja, (taka je pač volja večine, bog pomagaj, pravi ljudski glas) - brez pikrosti rečeno, a gospodarstvo z Alpino na čelu je najvitalnejši del žirovske družbe. Z zaposlitvijo zato ni težav, plače, čeprav pogosto skromne, so. Bodimo tega veseli! Na kaj več pa bo treba počakati. Naj razume, kdor more!

Nadzorni svet se je ves čas zavedal, da je Alpina pogosto sinonim za Žiri.

Delo življenje: V komentarju Zakona o gospodarskih družbah je navedeno, da se nadzorni svet ne sme zadovoljiti le z nadzorom za nazaj, temveč mora delovati tudi preventivno in opravljati nadzor za vnaprej, tako, da svetuje

upravi in vpliva na poslovno politiko družbe. Kako nadzorni svet Alpine uresničuje to načelo?

Mag. Viktor Žakelj: V Alpini smo v zadnjih letih dosegli, da se ne mešajo kompetence, da vsak organ dela tisto, kar mu zakonodaja, interni akti Alpine in elementarna logika nalaga, oziroma dovoljuje. Poslovodstvo je tako poslovodilo, nadzorni svet je opravljal nadzor, interese zaposlenih pa so v tem času vzorno zastopali (vsakokratno) izvoljeni predstavniki zaposlenih.

Meje teh kompetenc pa so pogosto mehke, še posebej tedaj, ko steče beseda, kaj bo, kaj naj bi bilo, ko se torej načrtuje, strateško razmišlja. Tega pa je bilo na naših sejah kar veliko. Alpina ima, kot veste, tako kratkoročne kot srednjeročne plane, katerih realizacija se tekoče spremlja. Koristi tega načrtovanja so večstranske, pomemben je tudi mobilizacijski moment. Če bo kdo kdaj prebiral zapisnike naših sej, bo ugotovil, da smo več časa in moči namenjali prihodnosti kot preteklosti Alpine. Razmisleki g. Mediča in g. Clothierja, npr. so pretežno zadevali prihodnost podjetja.

Delo življenje: Ena izmed pomembnih zadev v smislu preventive in nadzora za naprej je, da ste

potrdili strategijo razvoja do leta 2005. Od uprave terjate tudi poročila o njenem izvajanju. Kako ocenjujete sprejeto strategijo in njeno uresničevanje?

Mag. Viktor Žakelj: Ker sem to, kar sprašujete, že potrdil, dovolite, da opozorim na nekaj, kar je pogosto spregledano.

Planiranje, načrtovanje, strateško razmišljanje je domena pametnih in tistih, ki prav zato, ker planirajo, ne živijo iz rok v usta.

Alpina je k planiranju prisiljena, saj je produkcija razdeljena na dva dela: pomlad-poletje in jesen-zima. Razen tega pa je "šuštarija" zahtevna panoga, veliko je faktorjev, ki vplivajo na poslovni izid. Treba je biti stalno na preži, tehtati možnosti, odločati, preverjati svoje odločitve.

Podjetja, ki uspejo napovedati bodoča povpraševanja, gibanja cen katerega od proizvodnih tvorcev ali predvideti potrebe po kadrih, imajo velike prednosti pred onimi, ki kaj takega niso zmožna.

Tisto, kar se pogosto pozablja, pa je, da je v podjetjih, kjer domuje planiranje oziroma strateško razmišljanje, poistovetenje zaposlenih s podjetjem večja, več je zato inoviranja in lažje se premaguje stresne situacije. Zaposleni vedo, da prihodnost ni zagotovljena sama po sebi, vedo, da imajo proizvodi svojo življenjsko dobo, tudi programi, da se mora zato podjetje permanentno prilagajati pogojem trga.

Mislim, da je ta naš alpski poskus planiranja razširil krog tistih v Alpini, ki ne razmišljajo o prihodnosti kot o nečem, kar je dano samo po sebi, na kar ne bi imeli ljudje (zaposleni) nobenega vpliva, ampak kot nekaj, kar je mogoče in zato treba (so)oblikovati.

Pomembno je, da sta to načrtovanje zelo resno vzela tako g. Kopač kot g. Dolenc in da se podjetje - tudi zaradi omenjenega "plana" - vsa ta leta odziva vnaprej in racionalno ter odgovorno tako do lastnikov kot zaposlenih.

Delo življenje: Za dobro delo nadzornega sveta je nujno, da pridobite vse potrebne informacije. Po goj za to pa je tudi sodelovanje z upravo in vodstvom podjetja. Menite, da je to sodelovanje v Alpini dobro?

Mag. Viktor Žakelj: Jaz pogosto rečem: podjetje je kot ladja. Na tej ladji smo vsi, od vratarja, ki te zjutraj sprejme, ko prideš na delo, do kapitana, ki se mu reče direktor. Na krovu je mesto tudi za nadzorni svet, ki je na nek način privilegiran, je na ladji, a pri sestopu z nje ima prednost - tudi zato lahko nanjo pogleda od zunaj. Pametni kapitan in pameten nadzorni svet vesta, da sta v soodvisnem odnosu.

Ladjo lahko kaj hitro začno pretresati slabi odnosi med posadko, lahko zgreši smer, celo nasede lahko, če med kapitanom in nadzornim svetom, če ostanem pri primeri, ni tako kot mora biti - pa kaj bi dolgoval: Alpina že ima tovrstne izkušnje, mar ne?

Uprava je ves čas imela spoštljiv odnos do nadzornega sveta, do njegovih pogledov, tako na preteklost kot prihodnost podjetja. Velja tudi obratno: uprava je vedno uživala podporo nadzornega sveta. Če temu ne bi bilo tako, bi Alpina ta čas stala pri državnih jasliah in moledovala za prgišče krme za borno preživetje, kot se to, žal, dogaja nekoč vzornima Peku in delno tudi Planiki.

Nadzorni svet je, kar se mi zdi nadvse pomembno, razširil krog komuniciranja tudi na druge odgovorne delavce podjetja, kar je gotovo prispevalo k dvigu kakovosti dela po posameznih področjih in kohezivnosti podjetja.

Delo življenje: Nekateri vidijo pri članih nadzornega sveta le nagrade, ki jih za svoje delo prejema člani. Ne zavedajo se velike odgovornosti, ki jo članstvo v tem organu prinaša. Lahko nekoliko osvetlite tudi to področje?

Mag. Viktor Žakelj: Lahko. Povsem razumem, a komentiral ne bom. Morda le to: v Sloveniji s tem ne pretiravamo in Alpina se drži razmerij, ki veljajo v državi. Zakonska odgovornost pa bo konkretno izmerjena, ko bo katero od sodišč odmerilo kazen za neprofesionalno delo nadzornikom. V svetu, po katerem se zgledujemo, je teh "izmer" obilo.

Delo življenje: Nadzorni svet je, kot pove že ime, organ nadzora. Bdi nad poslovanjem podjetja. Alpina je v mandatu, ki je za vami, rasla in se krepila. Kaj mislite, da je tisto, kar Alpino žene in vodi, da kljub težkim pogojem poslovanja do-

sega boljše rezultate kot večina podjetij v podobnih panogah?

Mag. Viktor Žakelj: To so pravilne ugotovitve, je pravo vprašanje, pa tudi odgovor bo pravi: ZAPOSLENI! Pri tem mislim na vse, ki so na tak ali drugačni način vključeni v projekt, ki se mu reče Alpina.

Pojdimo po vrsti. Tedaj, ko sem bil prvič med zaposlenimi Alpine, se je o Peku in Planiki govorilo zelo spoštljivo. Upravičeno: Peko in Planika sta bila boljše od Alpine, delno tudi zato, ker je bil za Alpino bog vedno visoko, oblast pa daleč. Tudi zato se je Alpina naučila živeti po reku: "Uzdaj se use i u svoje kljuse". To ji je prišlo hudičevo prav po spremembi družbeno-ekonomskega sistema v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Alpina je neverjetno dobro preživela t.i. tranzicijo. Ker je bilo olastninjenje dotedanje družbene lastnine, ena od bistvenih sestavin procesa tranzicije, se je treba samo spomniti, kdo je tedaj znotraj Alpine vodil ta gigantski in nadvse občutljivi proces. Njim gre zasluga, da ima Alpina danes nadvse stabilno lastninsko strukturo. Tudi kasnejši vstop Evropske banke za obnovo in razvoj v Alpino je bilo pogumno in nadvse koristno dejanje.

To so vsekakor elementi, ki so omogočili in omogočajo, da je Alpina danes uspešna in v prihodnost naravnana firma. A po mojem globokem prepričanju je za takšno Alpino najbolj zaslužnih morda trideset do štirideset vodilnih, vodstvenih ter nekaterih delavk in delavcev na ključnih fazah procesov, ki teko v podjetju, po večini starih štirideset, plus minus deset let, so torej v najboljših letih, so ustrezno šolani, polni želje po potrjevanju in so družinsko vezani na Žiri. To je kapital, ki ga druge tovrstne firme v Sloveniji nimajo.

Tega se je zavedala tako uprava kot nadzorni svet in zaradi teh ljudi so lahko bili sproženi procesi racionalizacij in inoviranja, nekateri so bili že realizirani, nekateri bodo v nekaj mesecih. Ti ljudje, vključeni v te procese, so danes samozavestnejši, kot so bili prej, kritični do vsega in vsakogar, njim ni mogoče prodajati megle, verjamejo vase, v Alpino, vedo da imajo prihodnost in res jo imajo.

Ko bo to brano, bo že znano, da je nadzorni svet Alpine na mesto prvega

med enakimi postavil mladega, šolanega in ambicioznega ter prodornega Alpinca (enega od prej omenjenih), ki bo hkrati kontinuiteta in diskontinuiteta, prehod v "po Martina Kopača čas" bo zato zvezen. Tovrstna rešitev pa za Alpino ni novost, ponovili smo nekaj, kar Alpina od časov Rejca, Kopača in Koširja že pozna. Kako si želim, da bi se potrdilo, da smo imeli pri izbiri srečno roko!

Delo življenje: Nadzorni svet je sestavljen iz predstavnikov lastnikov in predstavnikov delavcev. So interesi med vami različni? Kako jih usklajujete?

Mag. Viktor Žakelj: Nadzorni svet ni "delegatsko" sestavljen organ, nihče med nami ni kurir za prenašanje parcialnih interesov, vsak posameznik in vsi skupaj smo odgovorni ravnati v korist Alpine.

To pa še ne pomeni, da prihajajo člani na seje že s poenotenimi pogledi. Razlogi, da je temu tako, so različni. Naj jih nekaj naštejemo: splošna izobrazba, informiranost, ožje poznavanje tematike, o kateri teče beseda, tudi pogledi "delegatske baze" (kaj bi tajili), lokalna in obča politična klima in podobno. K problematiki, ki je na dnevnem redu, pristopamo različno, torej na vrh - k zaključku - prihajamo kot na goro, po različnih poteh. Diskusije vsa ta leta so bile strpne, premišljene, poenotenje pogosto težavno. Hvala bogu, da je temu tako. Slabo bi bilo, če bi hlinili neko enotnost. Tudi moralno ne bi bilo tako ravnanje.

Konfliktnih razmerij, ki bi onemogočala poenotenje, pa nikoli ni bilo. Na koncu koncev gre za iskanje soglasja med "delom in kapitalom", ki eden brez drugega ne more, sta neke vrste siamska dvojčka. Tega smo se zavedali vsi.

Nobenega vprašanja nismo pometli pod preprogo, uprava je imela ves čas racionalen odnos do včasih tudi nasprotujočih si videnj posameznih problemov, sam pa tudi nisem tajil - vsaj mislim, da ne - da sem posla, ki mi je bilo zaupano, več.

Delo življenje: Pred vami je nov štiriletni mandat, v nekoliko spremenjeni sestavi. Pričakujete pri delu kakršnekoli spremembe?

Mag. Viktor Žakelj: Na kratko bi vas lahko zavrnil z besedami: tisto,

kar se je pokazalo kot dobro, bomo ohranili, slabo opustili, kaj novega poskušali spraviti v življenje.

A nekaj več besed je le treba reči. Čas naslednjih nekaj let bo čas mukotrpnega prilagajanja življenju in delu znotraj Evropske unije in pa seveda globalizaciji. Oboje ni le priložnost, je tudi grožnja. Kako se bomo kot posamezniki, kot poslovni sistemi in nenazadnje kot dvomilijonski narod umestili v "svet brez meja", je odvisno predvsem od vsakega posameznika, torej tudi Alpine. Soočeni bomo s petstomilijonskim trgom, ki bo počasi evalviral od skupnega k enotnemu trgu, pretežen del zakonodaje bo sprejemala "naddržava - EU", veliko tega ne bo po naši meri, naša nova domovina bo multikulturna in multijezična.

Eden od ključnih vprašanj, na katerega bo treba tudi v Alpini dnevno odgovarjati, je, kaj bo Alpina delala v Žireh. Razvoj pretežno: da; nabavna, prodajna, finančna funkcija: čim več, tem bolje; najzahtevnejše proizvodne faze: da; montaža: čim več in čim dlje in tako dalje.

Alpina se bo morala upravljalsko, logistično in informacijsko temu prilagoditi. V nekaj letih bo stotnja delala na kooperacijah po Evropi, Aziji, kmalu tudi Afriki. To vse terja nova znanja, predvsem pa pripravljenost mesece živeti in delati zunaj Žirov.

To ne bo lahko. Priče bomo prikritim in odkritim odporom, diskvalifikacijam odločujočih, politikantstvu vseh vrst. Ne govorim na pamet, še manj strašim, naj le spomnim, kaj se je dogajalo, ko je Alpina profesionalno, vnaprej in z vso odgovornostjo do zaposlenih napovedala nujnost zaprtja obratov v Gorenji vasi in na Colu.

Kaj se je pokazalo:

- najprej to, da država nima strategije, kako reagirati na zahteve, ki jih nosi s seboj globalizacija,
- slišati je bilo (pretežno) neuk, demagoški in politikantski glas - celo županov,
- in končno, da bi, če ne bi bil predsednik vlade mag. Rop, delavke in Alpina ostali sami s svojimi tiskami in težavami.

Alpino taki in podobni pretresi še znajo zadeti in zopet bo potrebno, tako kot v tem primeru, reagirati pro-

fesionalno, pravočasno in odgovorno tako do zaposlenih kot lastnikov.

Glede prihodnosti Alpine sem optimist. Alpina je tudi miselno pripravljena na nove izzive, pri odločujočih prevladuje pozitiven način razmišljanja. Ključni posamezniki, kot so Rejc, Dolenc, Kavčič, Markelj, Žakelj in še vrsta drugih, bodo lahko še nekaj let, kot jaz pravim, v prvem "šic-grabnu", za njimi pa že prihajajo novi, izobraženi in delovni, kot sta npr. gospe Debeljak in Oblak, pa spet poudarjam - tudi mnogi drugi, ki že trkajo na vrata "prve lige".

Delo življenje: Kako boste nadaljevali in kakšne naloge vas čakajo?

Mag. Viktor Žakelj: Na to vprašanje lahko odgovorim tako: nekaj res da vem, malo pa bo tudi ugibanja.

Nadzorni svet bo renoviran, prihaja nekaj sveže krvi in to vem, da je dobro. Prepričan sem, da se bomo kmalu "ujeli" in nadaljevali z delom kot dobro moštvo.

Predpostavljam, tako je vsaj v naravi stvari, da bo potrebno, če bodo seveda takšne želje, novemu direktorju pomagati, da se čim prej in čim trdneje postavi na noge. Jaz mu bom na voljo in veliko mi je do tega, da Alpina in poslovno okolje čim prej spozna, da prihaja novo, "Andražovo obdobje" Alpine.

Alpinina lastninska struktura se bo v naslednjih letih verjetno bistveno spremenila. Evropska banka in odškodninski sklad želita izstopiti, ne takoj in za vsako ceno, pa vendar.

Alpina bo verjetno morala najti kakega strateškega partnerja, da bi se še bolje umestila v tržno strukturo evropske skupnosti. Tudi ta izbor ne bo lahek. Spet, tudi v tem primeru bo potrebno hiteti počasi, a cilj je vendarle jasen.

In nenazadnje: Alpina bo morala zagotoviti vitalen, v prihodnost naravnani kadrovske pretok.

Dolgčas, kot vidite, nam ne bo. Upam, da boste lahko, tako kot za preteklo obdobje, čez štiri leta ugotovili, da smo bili, da je bila Alpina uspešna. V dobro zaposlenih, kraja in nekaj malega v moje zadovoljstvo - kaj drugega tudi ne potrebujem.

Jožica Kacin

Tiskovna konferenca v Mercator centru v Ljubljani - Predstavljene prednosti in nov način prodaje in nakupa UCS® obutve

9. septembra je bila v Mercator centru v Ljubljani tiskovna konferenca. Na njej je bila predstavljena UCS® obutev, njene prednosti in nov način prodaje in nakupa.

Kaj je UCS® obutev, prednosti in kako opravimo nakup, je zbranim najprej pojasnil vodja razvojno raziskovalne skupine Aleš Jurca. Povedal je, da je tak način prodaje novost in da smo v Alpini ponosni na ta dosežek. Po novem UCS® načinu prodajamo planinski čevlji Tibet. Želimo mu dodati še kak model, prav tako razmišljamo o takem načinu prodaje pri tekaški obutvi. Optični merilec nog bomo postavili še v en večji prodajni center v Sloveniji, za tak način prodaje pa se dogovarjamo tudi v Nemčiji, Skandinaviji in v ZDA.

Prednosti UCS® obutve je opisal tudi dolgoletni alpinist in gorski reševalec Stane Čufar, ki je testiral to obutev. "Gorski reševalci in alpinisti smo testirali planinsko obutev Tibet in prišli do presenetljivih ugotovitev. Sam sem po petinštiridesetih letih življenja, na podlagi meritve nog, ki je pokazala velikosti mojih stopal, ugotovil, da imam široki in različni stopali ter da sem vedno nosil preozke čevlje.

Hoja v čevljih, ki se resnično prilagajajo nogi, je lažja in udobnejša. Zato je zelo pomembno, da tisti, ki si želijo udobne hoje, izkoristijo možnost, ki jo prinaša UCS® obutev. Poleg pravilno izbrane velikosti oziroma variante obutve, ki se lahko med desnim in levim čevljem razlikuje tudi za eno številko ali več, lahko iz izkušenj povem, da je zelo pomembno, da pri hoji ustrezno naravnano vezalke. Z

njimi naravnano oprijem obutve. Čevlji ob tako izpolnjenih pogojih ne pritiska na nogo, kar je še posebej pomembno pri spuščanju navzdol.

Zunanji sodelavec Alpine in član razvojno raziskovalne skupine Jure Franko je zbranim nato prikazal postopek optičnega merjenja nog in jih poučil, kako pride do pravilne izbire in kako poteka naročilo obutve.

Mira Milavec, poslovodkinja prodajalne v Mercator centru je v zvezi s prodajo UCS® obutve povedala: "Vsi zaposleni v prodajalni smo se naučili dela z optičnim merilcem. Naša mentorica je bila Lidija Kržišnik. Poleg optičnega merjenja nas je opozorila še na druge posebnosti v zvezi z izdelavo, funkcijami in prodajo planinske obutve.

Zanimanje za optično merjenje nog je kar veliko. Kupci se sprašujejo, kakšna stopala imajo. Zmerimo jih, rezultate meritev pa odnesejo s seboj in jih lahko uporabijo za kasnejši nakup.

V glavnem so kupci nad novostjo prijetno presenečeni in pohvalijo velik napredek Alpine. Tisti, ki veliko uporabljajo planinsko obutev zagotavljajo, da bodo ob ponovnem nakupu te obutve, zagotovo preizkusili tudi UCS®. Seveda pa to ne pomeni, da nismo kar nekaj parov te obutve že tudi prodali."

Jožica Kacin

1000 kilometrov vizij - Preizkus čevljev Vision na dolge proge

Eni so odvisni od tega, tistega, onega, jaz pa od treking čevljev. Sicer nisem ne v njih ne drugače kak poseben skrajnež, hodim pa. Kar naprej. Pri tem sem strašansko fribčen, kako se čevlji podajo nogi, kako primejo peto, kakšen je bočni oprijem, pa oprijem podplata na podlagi, kako se obnesejo na daljave, kako hitro ali ne se obrabi podplat, kako, kako ... Izhojene dni rad udejanim v številkah tako, da s pomočjo kurvimetra, naprave za merjenje razdalj na zemljevidih, izmerim prehojeno razdaljo.

Moj prvi milijon korakov v Vision se je zgodil enostavno in prijetno; po pol milijona na vsako nogo. Ko sem jih enkrat obul, jih nisem več sezul. No, to se tako reče, v resnici pa sem Vision v povprečju obul in sezul po trikrat ali štirikrat dnevno. Ne, spal pa nisem v njih, ker je med spanjem že tako dovolj vizij vseh vrst. Od prvega koraka v Vision, tik pred poletnim sončnim obratom, pa do milijontega, tam nekje okoli jesenskega enakonočja, se je zgodila marsikatera prijetna daljava. Vision so me zapeljali v dolžine ob Muri, v kraške gmajne, med sadjerodno štajersko gričevje in v gorske višave vseh vrst. Cerkljanske

Dario Cortese, samostojni publicist, piše potopise in izletniške nasvete za potovanja, predvsem po Sloveniji in okolici. Objavlja v revijah Gea, Svet & ljudje, Viva, Naša žena in nekaterih drugih. Napisal je več knjig s področja naravne prehrane (Divja hrana, Sadje, Zelenjava, Kis, Sušenje sadja in zelenjave). V pripravi jih je še več, tako kot tudi nekaj izletniških vodnikov po Sloveniji.

Vision kmalu po začetnih korakih v njih ...

grape in stare steze med tamkajšnjimi samotnimi domačijami so sploh njihova posebnost, tako kot hoji nadvse spodbudne gube Posavskega hribovja. Všeč jim je tako morska obala, naj bo kamnita ali peščena, kot cestne samote Goriškega. Razen tega so se Vision izkazali za zelo primerne čevlje za poletno motociklistično ovinkarjenje, tako da sem z mojim prijateljem Enfieldom in z njimi prevozil okoli 7000 kilometrov, medtem ko sem pripravljaval vodnik za potovanje okoli Slovenije, čim bližje meji pa ne predaleč od stranskih cest in sploh najraje kar po njih.

Poleg vsega ostalega me je zanimalo tudi to, kako se bo obnesla v čevlje Vision oblikovana nenavadna zdužba plastike, tekstila in usnja. Se je obnesla in se še obnaša zelo vzorno. Šivi na plastičnih delih niso popustili, plastika se kljub pričakovanjem ni strgala, le enkrat se je "odnetala" manšeta pri gležnju pa sem jo po razgretju na soncu hitro spravil spet nazaj. Kljub temu, da je bilo poletje tako vroče, da sem bil v njem, verjetno ne edini, že naravno omotičen, lahko povsem trdno stopim za tole trditev: Če obstajajo eni čevlji za vse, potem so to Vision. To niso le napredni čevlji, ampak čevlji za naprej. In, kot rečeno, čevlji za vse. Tako ljudi kot dejavnosti. Odlični so za nabiranje gob in koštanja, pomagajo pa tudi na trgatvi, posebno v tistih vinorodnih krajih, ki so postavljeni bolj pokonci. Zelo

... in nekaj desetstisoč korakov po milijontem

dobro se obnesejo za manjša opravila po vrtu (večjih se skrbno izogibam) in za poslovne poti po mestu (ki jih razen z Enfieldom najenostavneje opravim peš). Igranje badmintona je v Vision še poskočnejša enostavnost, sprehod ob morju pa bolj prizemljen, saj je v sandalih nekoliko nerodno ropotati med kamenjem. Tudi za kombinirane motociklistične ture, ko se najprej peljem in grem nato še peš, so nadvse primerni. In seveda za splošno izletništvo, sploh za krajše in daljše pešpote, obiske turističnih jam ter ogleda muzejev in galerij. Skratka, **Vision so enostavno pohodniški čevlji za vse razmere, ki jih omogočajo steze, poti in ceste.** Za brezpotja so premehki in zato manj primerni, vendar se na krajših stranpotih skozi grape in celo med hribovskim gruščem kar dobro obnesejo. Veliki adut udobja Vision pa je skrit nekje drugje. V današnjem času, ko je se je mnogo makadamskih cest spremenilo v asfaltirane in se jim na izletih po sredogorjih in skozi bolj naseljene kraje ne moremo izogniti, so Vision sploh in dobesedno temeljnost izleta, saj je v njih **hoja po asfaltni cesti mehka in udobna**, kar za večino drugih pohodniških čevljev ne velja. Z Vision na nogah me tako ni več strah predlagati izleta s krajšim ali celo daljšim asfaltiranim odsekom.

Povsod, kjer je pot, je tudi vizija. Ali kako že?

Kjer je vizija, je tudi pot, menda!

Odlika Vison je čvrst oprijem pete in mehko podložena peta, zaradi katere so čevlji udobni za hojo tudi po trdi podlagi, tudi po asfaltu. Zaradi podplata s stranskimi "oprimki" se Vison izredno dobro prijemajo podlage ter omogočajo gladek in "tekoč" korak, v predelu pete pa še čvrst bočni prijem. Dobro odvajajo pot in toploto, zato je hoja v Vison, posebno v modelu, narejenem iz tekstila, manj vroča celo v visoko pasjem poletju, noge pa se manj potijo. V hladnejših razmerah, pod približno 7 °C so noge v čevljih na začetku hoje že nekoliko prehladne.

Manjša odlika je, da premočijo, prednost pri tem pa je, da dobro diha-jo in so hitro suhi. Pod notranjim robom stopal bi bili na sredi lahko malo bolj podloženi. Ker so v prednjem delu širši, so potem, ko jih dobro uho-dimo, za ozka stopala tam nekoliko preširoki. Enostavno jih "zožimo" tako, da damo na noge dodatno noga-vico, ki jo ukrojimo iz stare nogavice tako, da ji odrežemo peto. Kajti v peti pa Vison brezpogojno čvrsto držijo, ne glede na izhajene kilometre.

Dario Cortese

Preizkus Vision v številkah

Trajanje preizkusa: 20. junij do 24. september 2003

Število dni v Vison: 93 dni

Prehrojena skupna razdalja: 1000 kilometrov

Značaj prehojenih poti: 90 % steze, kolovozi, makadamske in asfaltne ceste, 10 % gozdna, graparska in skalna brezpotja

Razpon temperature okolice: 3 °C do 40 °C

Razpon nadmorske višine: -0,2 m (ko sem stopil v morje na Debelem rtiču) do 2139 m na Ojstrecu

Najdaljša dnevna hoja: 42 km izpod Plačkega vrha v Gornjo Radgono po Obmejni panoramski poti

Skupno število ur z Vison na nogah: samo hoja s krajšimi postanki 300 ur, skupaj z ostalimi dejavnostmi 500-550 ur

Število žuljev: 0

Število otiščanih prstov in podobnih neprijetnosti: 0

Stanje po preizkusu: delno razcveteno, potrebno šivanja na stikih na prednjem delu na pregibu obeh čevljev

Predvideno nadaljnje število ur hoje/prehojenih kilometrov do gladkih podplatov: 150 ur/500 km

Da so podatki prav takšni in ne drugačni, jamči pečat.

Novi modeli tekaške obutve - Grupa Šport za obe tehniki smučarskega teka

V kolekciji obutve za smučarski tek za sezono 2004/2005 so bili predstavljeni povsem novi modeli v grupi Šport. V grupi so modeli za obe tehniki smučarskega teka: skating in klasiko. Model SP 45 je razvit za skating, model SP 15 za klasično tehniko, modela SP 35 in SP 25 omogočata tek tako v klasični kot tudi skating tehniki.

Modeli SP 15, SP 25 in SP 35 so tudi v ženski verziji. Od unisex modelov se razlikujejo v barvni kombinaciji, boljšemu oblazinjenju in izdelavi na ženskem kopitu.

Za otroke smo pripravili model ST 11.

Najpomembnejši cilj, ki smo si ga zastavili pri razvoju je, razviti nove

modele, ki bodo dali grupi bolj poenoten videz in bodo funkcionalno boljši ali pa vsaj tako dobri, kot prejšnji modeli v tej grupi. Odziv kupcev po predstavitvi novih modelov je bil zelo dober. Tudi po njihovem mnenju bo z grupo Šport zastavljen cilj v celoti dosežen.

Janez Novak

Ženski čevlji za klasično tehniko

Model za klasično in drsalno (skating) tehniko

Model za drsalno tehniko

Uprava sprejela sklep o zaprtju obratov na Colu in v Gorenji vasi - Izvajanje odločitve preloženo za eno leto

Kljub prizadevanju za zmanjševanje vseh stroškov, naporom, ki jih vlagamo v razvoj novih izdelkov, sledenju modnim trendom ter vsej pozornosti pri pripravi nove kolekcije, se že kaže padec prodaje naših izdelkov v malo-prodajni mreži, kakor tudi zmanjševanje naročil pri naših kupcih. Konkurenca na trgu namreč ponuja podobne in tudi enake izdelke izdelane na dolnjem vzhodu po tudi tretjino nižji ceni. Predvsem so te nizke cene zaskrbljujoče pri tekaški obutvi, kjer je Alpina po številu prodanih parov vodilna v svetu. Zaradi bistveno nižje cene dela, smo pri kooperantih prisiljeni povečati proizvodnjo srednje in manj zahtevnih artiklov ter artiklov v večjih serijah. Doma pa je potrebno organizirati proizvodnjo tehnološko zahtevnejših modelov in manjših serij in to na eni sami lokaciji, vse z namenom zmanjševanja stroškov in s tem tudi konkurenčnejših cen doma izdelane obutve.

Z aktualnim dogajanjem v zvezi z zaprtjem obratov so bili seznanjeni tudi člani sveta delavcev in predstavniki obeh sindikatov.

Kupcem športne obutve smo predstavili novosti za naslednjo sezono

6. oktobra je bil v Alpini redni letni sestanek z našimi kupci in distributerji za športni program. Predstavili smo jim novosti pri tekaški in smučarski obutvi za sezono 2004/05. Posebnost letošnjega srečanja je bila, da smo predstavitev in ostale aktivnosti opravili v enem dnevu. Pred tem so sestanki potekali dva ali celo tri dni. Izkazalo se je, da je taka racionalizacija dobra. Umik dela je bil natrpan, vendar smo se kljub temu uspeli pogovoriti o vseh pomembnejših zadevah. Tudi naši kupci so tak nov način dobro sprejeli. Prav tako so bili zadovoljni s predstavljenimi novostmi. Strinjali so se, da smo tako pri tekaški kot tudi pri smučarski obutvi iz leta v leto boljši. Prizadevanje in dolgoletno poglobljeno delo naših in zunanjih strokovnjakov in oblikovalcev, kaže dobre rezultate. Pri tekaški obutvi, kjer smo med vodilnimi proizvajalci v svetu, bomo v naslednji sezoni na trgu nastopili s povsem novo grupo obutve.

Tudi pri smučarski obutvi se bomo predstavili s pomembnimi novostmi. Med najpomembnejše dosežke štejemo nov otroški smučarski čevlji, ki se bo odlikoval z novo obliko, izgledom ter funkcionalnostjo. Prilagojen bo tako, da bo smučanje v njem lažje, udobneje in bolj zdravo.

Smučarski čevlji bo javno prvič predstavljen na sejmu ISPO konec februarja naslednje leto.

Aleš Dolenc

To so v kratkem razlogi, ki so upravo Alpine sredi septembra postavili pred dejstvo, da sprejme sklep, da do konca marca 2004 zapre obrata na Colu in v Gorenji vasi.

Kljub dejstvu, da je sestavni del izvajanja tega ukrepa tudi odpuščanje delavcev, je bilo, po mnenju uprave, tak sklep potrebno sprejeti, saj bi dopuščanje nadaljevanja trenda nekonkurenčnosti pomenilo propad celotne Alpine. V predlogu programa razreševanja presežnih delavcev je uprava za vse delavce, ki naj bi jim bila odpovedana pogodba o zaposlitvi zagotovila izplačilo odpravnin. Za delavce, ki pred odpovedjo uživajo posebno pravno varstvo pa je obstajala možnost ustrezne zaposlitve v proizvodnih obratih v Žireh. Z odločitvijo o ukinitvi obratov in predlogom programa razreševanja presežnih delavcev je uprava seznanila zaposlene, sindikat, svet delavcev in območni službi zavoda za zaposlovanje v Kranju in Novi Gorici.

Na sporočilo o zapiranju obratov je reagirala tudi država. Program uprave o razreševanju presežnih delavcev je tako obstal v fazi predloga. Minister za delo je namreč takoj sklical sestanek, na katerega je, poleg uprave Alpine, predsednika sveta delavcev in predsednikov obeh sindikatov v Alpini, povabil tudi predstavnike republiških sindikatov, župane občin Žiri, Gorenja vas-Poljane in Ajdovščina, direktorici obeh območnih služb zavoda za zaposlovanje, in predstavnike ministrstva za gospodarstvo. Sestanek je bil sklical z namenom, da se najde rešitev, ki bi bila ugodnejša za delavce, hkrati pa sprejemljiva tudi za Alpino.

Dogovorjeno je bilo, da Alpina obeh obratov ne zapre vsaj še eno leto. S strani ministrstva je bila dana tudi obljuba, da bo država v tem času z denarno pomočjo iz sredstev aktivne politike zaposlovanja, ki so namenjena ohranitvi ogroženih delovnih mest, omogočila proizvodnjo na obeh lokacijah. Temeljni cilj ostaja še naprej ohranitev čevljarke ali sorodne proizvodnje na obeh lokacijah ter preprečitev prehoda zaposlenih v odprto brezposelnost.

Ustanovljena je bila posebna delovna skupina, ki bo za obdobje odloga zaprtja obratov pripravila in izvajala

program aktivnosti. Koordinator skupine je ministrstvo za delo. V skupino pa so, poleg njihovih predstavnikov, vključeni tudi predstavniki Alpine, sindikatov, lokalnih skupnosti, zavoda za zaposlovanje in ministrstva za gospodarske dejavnosti.

Tako je skupina že sprejela odločitev, da se oblikuje javna ponudba za morebitne nove delodajalce, ki bi želeli prevzeti posamezen obrat, seveda pod pogojem, da bi šlo hkrati za prezaopslitev čim večjega števila zaposlenih in bi ponudili proizvodni program, ki bi zagotavljal prezaopslitev za nedoločen čas. Alpina se v tej ponudbi zaveže delodajalcu, ki bi prevzel zaposlene, ponuditi odkup objektov po bistveno nižji ceni, saj bi v primeru strinjanja delavcev s tako prezaopslitvijo, ne bilo potrebno izplačati odpravnin. Ministrstvo bo novemu delodajalcu zagotovilo sofinanciranje zaposlitve za nedoločen čas v višini 1,5 milijona na tako prezaopsljenega delavca, lahko pa bo tudi sofinanciralo dodatno strokovno usposabljanje zaposlenih. Tako občina Gorenja vas-Poljane kot tudi občina Ajdovščina bosta v ponudbi predstavili oblike pomoči in subvencij, ki jih iz proračunskih sredstev lahko ponudita potencialnim novim delodajalcem. Sklep zadnjega sestan-

ka skupine je tudi bil, da se ponudba čimprej objavi.

Vsi člani skupine so se svojega dela lotili z vso resnostjo in strokovnostjo. Opravljeni so bili že razgovori z nekaterimi zainteresiranimi ponudniki, še vedno iščemo tudi nove. Pripravljene so analize strukture zaposlenih v obeh obratih, glede na poklic, delovne izkušnje, želje po dodatnem izobraževanju in usposabljanju, socialne razmere, zaposlitvene možnosti, kategorije delavcev, ki uživajo posebno varstvo pred odpovedjo. Iščejo se možnosti za prezaopslitev invalidov in težje zaposljivih delavcev in tudi možnosti zaposlitve manjšega števila delavcev pri drugih delodajalcih. Levji delež aktivnosti opravlja Alpina z svojimi strokovnimi službami, vodi obeh obratov in pomoči sindikatov. Aktivno se v delo vključujeta tudi obe občini in oba zavoda za zaposlovanje. Seveda pa so nerealna morebitna pričakovanja, da se bo prav za vsakega delavca našla idealna rešitev. Upamo, da nam bo s skupnimi močmi, medsebojnim sodelovanjem in razumevanjem uspelo, da bomo poiskali rešitve, ki bodo sprejemljive za večino delavcev v obeh obratih.

Zoran Kopač

Pričeli smo z izgradnjo novega skladišča vhodnih materialov

V oktobru smo pričeli z izgradnjo novega skladišča vhodnih materialov, v katerem bomo združili skladišča materiala in polizdelkov, ki so sedaj porazdeljena po podjetju.

V kompleksu skladišč bo tudi prevzemni oddelek. S tem bo prevzem, skladiščenje in izdaja blaga za proizvodnjo ali kooperantom na enem mestu.

Marko Kavčič

Dela pri izgradnji nove stavbe so v teku

Predsednik uprave in generalni direktor mag. Andraž Kopač

27. oktobra je nadzorni svet na svoji prvi seji za predsednika uprave in generalnega direktorja izvolil mag. Andraža Kopača. Novi predsednik uprave in generalni direktor je funkcijo nastopil takoj, to je 27. oktobra 2003.

Mag. Martin Kopač, ki mu je potekel petletni mandat je izrazil željo, da bi nekaj let, ki ga še loči do upokojitve, izkoristil za pomoč nasledniku, a na "sovoznikovem sedežu in ne za krmilom Alpine" kot je dejal. Mag. Martin Kopač bo odslej pomočnik generalnega direktorja.

J.K.

Izdelovanje sekal odslej v prostorih orodjarne

Na mestu, kjer je še pred kratkim stala delavnica za izdelovanje sekal,

se je pričelo z izvajanjem gradbenih del za novo skladišče. S pripravo no-

vega prostora za izdelovanje sekal in varilnice znotraj orodjarne smo pričeli že pred nekaj meseci, sicer pa se je delavnica za izdelovanje sekal preselila v začetku meseca oktobra. Za orodjarno je to pomenilo precej veliko preureditev. Pripraviti je bilo potrebno ustrezen prostor za šest delavcev, ki izvajajo ta dela, skupaj z opremo in stroji, ki jih pri delu uporabljajo.

Izdelovalci sekalnih nožev so morali skupaj z vzdrževalci za selitev delavnice opraviti veliko dela. Selitev je potekala prav v času, ko je bila potreba po sekalnih nožih zelo velika. Delavci so imeli poleg obilice rednega, še dodatna selitvena dela. Prepričan sem, da bomo imeli z novo lokacijo in ustrežno pripravljenimi prostori boljše pogoje za delo, čeprav se zavedam nekaterih pomanjkljivosti pri opremljenosti, ki jih bo potrebno čim prej odpraviti.

S to spremembo smo orodjarno po dolгих letih tudi prostorsko združili, tako da izvajamo vse orodjarske dejavnosti na enem mestu. Za lažje sodelovanje in prilagajanje potrebam dela pri izdelavi sekalnih nožev in orodjarskih delih, je tudi to vsekakor zelo pomembno.

Marjan Kranjc

Izdelovalci sekal v preurejeni orodjarni

Alpina razširila mrežo prodajaln na Dolenjskem - Odprta nova prodajalna v Trebnjem

22. avgusta je bila odprta nova prodajalna v Trebnjem. Svoj prostor smo našli v nakupovalnem centru, ki ga je Mercator zgradil v tem delu Dolenjske. Prijetna prodajalna, s prav tako prijetnimi prodajalkami, se je takoj po odprtju napolnila s kupci, ki so ogledovali, pomerjali, najbolj razveseljivo pa je, da tudi kupovali.

Ni bilo potrebno dolgo čakati, da je bil prodan prvi par. Izbrala ga je skupinica samih prijaznih deklet: mama Breda, hčerka Tatjana ter vnukinji Tina in Petra so povedale, da so prišle v prodajalno na pobudo mame Brede. Kar hitro so se odločile in izbrale dva para. Prvega za hčerko Tino, drugega pa za mamico Tatjano. Alpino poznajo, saj so v njej že kupovale v Novem mestu, pa tudi v Ljubljani. Tudi prodajalna v Trebnjem jim je všeč in z veseljem se bodo vrstile, ko bodo rabile obutev, so zatrdile.

Tudi prodajalke, ki so se pridno vrtele med kupci, so bile vesele, da lahko prodajajo v tako lepi prodajalni.

Prodajalka Polona Šalehar, poslovodkinja Irena Kastelic in prodajalka Tina Špendal

Poslovodkinji Ireni Kastelic prodaja naše obutve ni nikakršna novost, pa vendar ji je v začetku nekoliko utripalo srce. Irena je prišla v Trebnje iz prodajalne v Novem mestu. Tam je delala trinajst let, potem pa se je pokazala priložnost postati poslovodkinja v Trebnjem. Irena je sprejela. Tudi poslovdvo v Novem mestu je v njegovi odsotnosti nadomeščala, tako da delo pozna in s tem nima težav. Kljub temu pa je prodajati v drugi prodajalni, hkrati pa biti zadolžen še za organizacijske zadeve, le nekoliko drugače. A Ireno ne skrbi. Je pridna, delovna in delo bo zmogla. Želi si le, da bi bilo čim več zadovoljnih kupcev in da bi tudi Alpina kot celota dobro poslovala.

Takole je izgledalo tik pred odprtjem

Prodajalki Poloni Šalehar obutev ni neznana. Kot prodajalka je sicer delala v prodajalni z živili, toda eno leto je šivala obutev. Delali so po naročilu, izdelali so veliko elegantnih plesnih čevljev. "Blago, ki ga prodajamo, moramo poznati in zame je tudi zato, ker sem se z obutvijo že kar dobro seznanila, lažje," je povedala, nato pa priznala: "Nisem vedela, da ima Alpina tako lepo in modno obutev. Všeč mi je. Za moj okus bi dodala nekaj več barv, predvsem mi je všeč rdeča," je povedala ter dodala, da nima treme in da rada prodaja. Malo manj je domača pri delu z računalnikom, toda privadila se bo.

Za **Tino Špendal** je delo v Alpini prva zaposlitev. Naredila je šolo za prodajalce. Ker ji učenje ni delalo težav, se je odločila za nadaljevanje in povedala je, da ob delu končuje program za ekonomskega tehnika. "Vsak začetek je težak, imam malo treme, vendar to ni ovira, kvečjemu spodbuda, da se bom bolj potrudila," je povedala. "Alpinina obutev mi je zelo

Tatjana, Breda, Tina in Petra - bile so prve, ki so v novi prodajalni kupile obutev

všeč. Posebno ženska modna, ki ima v letošnji sezoni mnogo "špičakov", nad katerimi sem navdušena," je zaključila.

Jožica Kacin

Adolf Narask, član uprave Mercatorja - Z Alpino uspešno sodelujemo že več kot deset let

Dolgoletno uspešno sodelovanje: komercialni direktor Aleš Dolenc in Adolf Narask, član uprave Mercatorja za Štajersko

V prodajalni v Levcu nas je obiskal tudi Adolf Narask. Šestindvajset let je bil direktor Žane iz Žalca, trgovskega podjetja, ki pa se je sedaj združilo z Mercatorjem.

"Z Alpino uspešno sodelujemo že več kot deset let. Začeli smo, ko smo v veleblagovnici v Žalcu odprli franšizno prodajalno Alpinine obutve. Cenim Alpino," je povedal. Za obutveno industrijo so težki časi, toda Alpina zmore premagovati težave in zato sem ponosen, da smo leta 1992 izbrali tako uspešnega partnerja. Večkrat sem bil v tovarni v Žireh. Kraj mi je všeč, spoštujem pa tudi ljudi, ki so ustvarjalni in ki se znajo prilagajati vedno večjim zahtevam tržišča. Vedno kupujem čevlje Alpina," je pokazal na svoja obuvla ter v smehu dodal, da je tako tudi zato, ker ima v veleblagovnici, kjer še vedno prodajajo Alpinino obutev tako dobre prodajalke, da ga vedno prepričajo, da so ti čevlji najboljši."

J.K.

Nova prodajalna v Levcu - Cilji, ki so si jih zastavili v prodajalni, so visoki

18. septembra je bil v Levcu v občini Žalec vesel dan. Mercator je odprl prodajni center in kjer je Mercator, je običajno tudi Alpina. Tako smo se dogovorili in tako tudi drži. Kot vedno je bilo slovesno. Vrstili so se zanimivi nastopi, večino obiskovalcev pa je najbolj razgrela Natalija Verboten.

Poslovodkinja Marjeta Beškovnik, prodajalki Sabina Sirše in Barbara Šanca

Teden, ko je bil odprt center, je bil za trgovce v posebnem pričakovanju. Za nedeljo, 21. septembra je bil razpisan referendum o odprtju prodajaln ob nedeljah in praznikih. To v največji meri zadeva prav Mercator, ki je bil eden izmed pobudnikov takega dela, zato so se tudi govorniki ob otvoritveni slovesnosti, med dru-

gimi tudi predsednik uprave Zoran Jankovič, spomnili na to ter se zavzeli za svobodno določanje odpiralnega časa. Na referendumu smo se odločili drugače, kdaj in kakšne bodo spremembe, pa bo pokazal čas.

In čas bo pokazal tudi, kako uspešna bo naša prodajalna v Mercator centru v Levcu.

Poslovodkinja Marjeta Beškovnik pravi, da so cilji, ki so si jih v prodajalni zastavili, visoki. Prodajalke se bodo kolikor bo mogoče potrudile, da jih bodo tudi dosegle. "Alpina je priznana podjetje, ki slovi po kakovostni obutvi," je dejala poslovodkinja in dodala, da so ji modeli všeč, prav tako izgled prodajalne. "Mislim, da smo dobra ekipa in da bomo uspešno delale naprej.

Na vprašanje, zakaj se je odločila za delo v Alpini, pa je Marjeta dejala: "Že pred tem sem prodajala obutev. Rada imam čevlje in prav želela sem si delati v prodajalni z obutvijo. Prijavila sem se v Alpini in bila izbrana."

Prodajalka Sabina Sirše ima prav tako nekaj izkušenj s čevlji in pravi, da je prodajati izdelek, ki ga človek dobro pozna in ki ga ima rad, mnogo lažje. "Ponosna sem da delam v Alpini. Njeno ime je med kupci poznano, zato upam, da bo naša prodajalna uspešna," je zaključila.

Prodajalka Barbara Šanca je povedala, da je delo v Alpini njena prva zaposlitev. "Mislim, da je to zame lepa priložnost. Potrudila se bom, da bom sebi in drugim dokazala, da sem izbrala pravi poklic," je bila prepričana Barbara. Želi si, da bi se v prodajalni čim prej naučile vsega, kar je potrebno za dobro prodajo. Seveda pa brez kupcev ne gre, zato Barbara pravi, da upa tudi, da bo teh veliko in da se bodo radi ustavljali med policami prodajalne.

Barbara je bilo ime tudi gospodični, ki je kupila prvi par. "Model, ki sem ga izbrala, sem videla v izlozbi v Velenju. Bil mi je všeč. Vem tudi, da ima Alpina kakovostno obutev. Podjetje pa bolj poznam po športni kot po modni obutvi," nam je zaupala Barbara.

Novica, da je bila prva, ki je v novi prodajalni kupila obutev, je bila za Barbaro veselo presenečenje

Jožica Kacin

Nova prodajalna tudi v Mostarju - Uspešno zaključen proces oživitve prodajaln v BiH

8. oktobra smo odprli prodajalno v Mostarju. S tem smo zaključili proces ponovne oživitve prodajaln, ki smo jih pred vojno imeli v BiH.

Stara prodajalna v Mostarju je bila povsem uničena. Poiskati smo morali novo lokacijo. Odločili smo se za poslovni prostor na vzhodnem bregu reke Neretve, na področju, ki je namenjeno pešcem. Prepričani smo, da je to dobra izbira. Prodajalna ni velika. Meri okrog šestdeset kvadratnih metrov in je sodobno urejena.

Res je, da se Mostar še vedno ni povsem opomogel od vojne vihre. Mnogo stavb je razrušenih, mesto je, čeprav neuradno, razdeljeno na dva dela. Med prebivalci še vedno vlada določena napetost. Toda v zadnjih dveh letih se stanje vidno izboljšuje. Porušene objekte obnavljajo, gradijo nove, v mesto se vrača življenje.

Tudi domačini so podprli odprtje naše prodajalne. Veseli so vsakega, ki pride v mesto in vnese nekaj novega. Alpina je bila v Mostarju že pred vojno lepo sprejeta. Prodaja je bila dobra, saj je bila običajno, za Sarajevom in Banjo Luko, po prodani obutvi tretja najboljša prodajalna v BiH. Trenutno tako velikega uspeha

Direktor Alpine BH Dževad Karić, prodajalki s poslovojem prodajalne v Mostarju, komercialni direktor Aleš Dolenc in delavka centrale Alpine BH Enisa Milić.

ne moremo pričakovati. Kljub temu upamo, da bo mesto zaživelo. Alpina je med Mostarčani poznana in cenje-

na kot dobra blagovna znamka, zato upamo na uspešno prodajo.

Aleš Dolenc

Tudi to se zgodi!

Je bilo naslov članka, ki je bil 14. julija 2003 objavljen v časopisu Večer: "Kako gode, kadar so ljudje tako prijazni, in kako malo je treba včasih storiti, da smo zadovoljni," je napisala gospa Rina Šoberl iz Maribora, ki je z možem obiskala našo prodajalno na Ptuj. "Kako gode tako pisanje in kako lep je občutek, če nekdo opazi naša prizadevanja in še posebej, da mu to tako seže v srce, da hoče to povedati tudi ostalim," dodajamo. Da pa se bomo še bolj potrudili in bo takih pohval še več, smo se odločili, da lepe besede v celoti prenesemo tudi v naš časopis.

"V petek, 20. junija, sva imela z možem opravke na Ptuj. Ker nama je ostala še urica časa, sva sklenila, da obiščeva še kakšno prodajalno s čevlji, kajti v Mariboru nisva našla modela, ki bi možu ustrezal. Ustavila sva se tudi v prodajalni Alpina, v kateri je bilo precej vroče. To pa ni niti najmanj motilo prijazne trgovke. Potrpežljivo nama je pomagala iskati pravi čevlj in našli smo ga. Toda šment, v zalogi je bil samo v črni barvi. Opravičila se je za trenutek, stopila k računalniku in ugotovila, da imajo ustrezno barvo v neki drugi prodajalni, mislim da v Sežani. Predlagala je, da bi čevlje

poslali po povzetju, s čimer sva se seveda strinjala, saj se nama tako ni bilo treba ponovno voziti iz Maribora v Ptuj.

In ne boste verjeli! Že naslednji dan, to je v soboto, je pred vrati stal dostavljalec s paketom, v katerem so bili čevlji prave barve in prave velikosti. Bila sva presenečena in vesela hkrati, kajti tako prizadevnih in vljudnih trgovcev ni veliko. Kako gode, kadar so ljudje tako prijazni, in kako malo je treba včasih storiti, da smo zadovoljni."

J.K.

50 let Alpininih prodajaln

Alpina je bila ustanovljena leta 1947. Sprva je izdelovala obutev po zahtevah države, v okviru centralnega plana gospodarjenja.

Ob odprtju petdesete prodajalne v Sloveniji v ljubljanskem BTC-ju

V začetku petdesetih let prejšnjega stoletja se je začelo sproščati tržišče, skupno slovensko prodajno podjetje Triglav, ki je prodajalo obutev vseh slovenskih podjetij, je bilo pripojeno k Peku. Alpina je sicer predlagala, da se Triglav razdeli med vsa podjetja, toda predlog ni bil sprejet. Alpina je tako ostala odvisna od drugih trgovskih mrež.

Takratni odgovorni so se zavedali, da je razvoj Alpline vprašljiv, če bomo odvisni le od dobre volje drugih trgovcev in njihovih naročil. Kot pravi Žirovc, so imeli močno željo in voljo postaviti se na lastne noge, biti odvisni le od lastnega dela, graditi na lastnih temeljih, prodajati v svojih prodajalnah.

Idejo je moralno in finančno podprl tudi Okrajni ljudski odbor Kranj. 13. julija leta 1953 je delavski svet zato sprejel sklep, da pristopimo k ustanavljanju lastnih industrijskih prodajaln.

Že decembra istega leta je bila odprta prva naša prodajalna v Sarajevu. Na slovesnost sta prišla tudi takratni direktor Anton Peternel in računovodja Edvard Strlič. Še dolgo sta se spominjala, kako sta zaradi velikega navala obiskovalcev morala čakati pred prodajalno pol ure, da sta sploh lahko prišla v lokal.

V naslednjih letih se je število prodajaln hitro povečevalo in trgovska mreža je postala temelj razvoja Alpline.

Pomembnost industrijske prodajne mreže je lepo utemeljil vodja prodaje Jože Gantar v poslovnem poročilu za leto 1954, ko je izluščil njene glavne pozitivne značilnosti:

- neposredna povezava kupcev s proizvodnjo (razvojem),
- hiter dostop do podatkov o prodaji,
- čas med posameznimi sezonami se lahko zapolni s proizvodnjo za lastne prodajalne,
- odpravljena je odvisnost od drugih konkurentov,
- Alpina dejavno poseže v konkurenčen boj na tržišču,
- omogočena je kontrola cen.

V Sarajevu je bila odprta prva prodajalna obutve Alpine 1. decembra 1952. Imeli smo veliko težav, najprej zaradi pridobivanja poslovnega prostora, nato pa zaradi gradbenega materiala, ki ga je bilo tedaj zelo težko dobiti.

Adaptacija je trajala šest mesecev. Imeli smo tudi nekaj sreče. Lokal je bil urejen nekaj dni pred 29. novembrom, to pa je bil tudi naš cilj. Za odprtje prodajalne smo želeli izkoristiti

državni praznik 29. november. 29. in 30. novembra je bila prodajalna odprta od 8. do 20. ure. Bilo je veliko kupcev, ki so želeli predvsem smučarske čevlje in gojzarje, seveda pa je bilo zanimanje tudi za drugo obutev.

(Iz zbornika ob 30-letnici Alpine: Začetek izgradnje trgovske mreže, Karlo Komac, prvi poslovodja, Sarajevo)

Zbrane je s svojim nastopom razvnela tudi Karmen Stavec.

Zanimivo, kako se nam nekateri podatki iz tega poročila še pol stoletja kasneje slišijo zelo aktualno in moderno.

Do srede sedemdesetih let sta bila razvoj Alpine in trgovske mreže vzporedna. Prodaja preko lastnih prodajalnih je redno dosegala od 50 do 70 odstotkov proizvodnje Alpine. Povečevali sta se tako proizvodnja kot prodaja obutve preko maloprodaje.

Število prodajalnih in količina prodane obutve sta stalno naraščala.

Potem je razpadla Jugoslavija. Izgubili smo dve tretjini prodajalnih. Alpina je zaradi izgube prodajalnih in tržišča plačala dokaj visoko ceno. Z veliko

pomočjo naših zaposlenih v teh državah, smo ustanovili podjetja v BiH in na Hrvaškem.

Preko novo ustanovljenih podjetij smo organizirali prodajo v naših prodajalnih in zaposlili prejšnje prodajalce. Prodaja je zaradi carinskih ovir, vojne in padca standarda, precej padla, toda prilagodili smo se novim razmeram, predvsem pa je pomembno, da smo ohranili stik s tržiščem. Nekaj prodajalnih je bilo v vojni popolnoma uničenih. Težav z oblastmi, razen nekaj izjem, nismo imeli. To pa predvsem zato, ker smo vedno prisluhnili interesom zaposlenih, ti pa so branili Alpino in s tem svoja delovna mesta pred apetiti lokalnih oblasti.

Lani smo ustanovili tudi podjetje v Srbiji in nekdanje prodajalne v Srbiji priključili temu podjetju.

Danes ima Alpina 106 prodajalnih:

- v Sloveniji: 50
- na Hrvaškem: 32
- v BiH: 11
- v Srbiji: 9
- na Madžarskem: 3 franšizne
- v Bolgariji: 1 franšizna

Večina prodajalnih je opremljena na enoten, prepoznaven in sodoben način. Odpiramo pa še vedno nove, večinoma v Mercatorjevih centrih. Z Mercatorjem smo namreč sklenili pogodbo, v kateri smo se dogovorili za tako sodelovanje. Vse prodajalne so med seboj in s centralo povezane z internetom.

Vstop Slovenije v Evropsko unijo maja 2004 bo prinesel nove spremembe. V Alpini se teh sprememb ne bojimo, prepričani smo celo, da smo nanje pripravljeni. Že sedaj izvozimo osemdeset odstotkov svoje proizvodnje, in to večinoma v zahtevne evropske in ameriške države. Pripravljeni smo tudi na spopad s konkurenco na področju maloprodaje. Še naprej se bomo širili, posodabljali prodajalne, vlagali v razvoj in marketing.

Naš cilj je postati največja in najboljša prodajna mreža v Sloveniji, v ostalih državah bivše Jugoslavije pa biti med najboljšimi tremi.

Aleš Dolenc

Komercialni direktor Aleš Dolenc, modna delavka Jožica Brodarič in Aljoša Rebolj, ki je povezoval program ob odprtju prodajalne v BTC-ju

Prodajalna Alpina v BTC-ju - 50. prodajalna v Sloveniji za 50. rojstni dan maloprodajne mreže Alpine

4. septembra ob odprtju prodajalne Ljubljana v BTC-ju je bilo še posebej slovesno. Nismo odpirali le prodajalne, temveč petdeseto prodajalno v Sloveniji in ob tem praznovali še petdeset let maloprodajne mreže. Prišli so vodilni delavci Alpine, predstavniki nadzornega sveta, novinarji, modni delavci, poslovni partnerji, zbralo pa se je tudi veliko naključnih obiskovalcev. Prireditev je povezoval Aljoša Rebolj, za dobro vzdušje pa je poskrbela tudi pevka Karmen Stavec. Obiskovalci so si z zanimanjem ogledali modno revijo, ki jo je pripravil znani modni delavec Rok Lasan.

Samir Džaferagić, Anica Ljube, Marjeta Žužek in Marjan Vujičić

Spregovoril je tudi **predsednik uprave in generalni direktor mag. Martin Kopač**. "Petdeseta prodajalna za petdeset let," je začel in nadaljeval, "če odpremo eno prodajalno, je lepo, toda če je to petdeseta, je res nekaj posebnega. Prav je, da je odprtje petdesete prodajalne, ki sovpada še s petdeseto obletnico maloprodajne mreže Alpine, zaznamovana kot dogodek, ki bo vsem ostal v lepem spominu. Mag. Martin Kopač je v nadaljevanju prisotne seznanil še z nekaterimi pomembnejšimi projekti, ki potekajo v Alpini in ki bodo pripomogli k temu, da bo naša obutev še boljša.

Za **prodajalko Marjeto Žužek** so zadnji dnevi nekaj novega. Zaposlila se je v Alpini in se srečala z mnogimi novostmi. "Všeč mi je. Rada delam z ljudmi. Vesela sem, ker so vsi prijazni, od vodij v Alpini do kupcev, s katerimi sem, v tem kratkem času, odkar je odprta prodajalna, imela priložnost spregovoriti" je

dejala. Povedala je še, da Alpino pozna že od nekdaj. Res, da je obutev Alpine nosila njena mama, toda planinske čevlje ima tudi sama.

Tudi **prodajalec Samir Džaferagić** obutev še ni prodajal. Ker je komunikativen človek, ki vedno išče nekaj novega, si je že v času šolanja prizadeval in iskal razna dela. Misli, da mu je največ izkušenj prineslo delo v recepciji časopisa Delo. Tu se je srečeval z mnogimi ljudmi in se naučil pravil lepega vedenja in kako ravnati v različnih situacijah. To mu bo tudi pri delu v prodajalni prišlo še kako prav. "Lepo je prodajati čevlje," se je zadovoljno nasmehnil. "Tudi s sodelavci se dobro razumemo. Alpina ima dobre modele in prepričan sem, da tudi kupci to vedo in da bodo radi prihajali v našo prodajalno. Pa še zaradi nečesa sem vesel, da sem v Alpini. Imam občutek, da smo delavci tudi med vodstvom lepo sprejeti, kar nam veliko pomeni. Moj prvi vtis je, da Alpina spoštuje vsa pravila in

se drži zakonodaje, ki je predpisana v zvezi s pravicami delavcev," je pohvalil Samir.

Prodajalno bo kot **poslovodkinja vodila Milka Rihar**, ki opravlja to nalogo že v prodajalni Ljubljana 1. V pomoč pa ji bo **Marjan Vujičić**, ki je bil zaposlen v prodajalni Ljubljana 1. Pozna Alpino, način dela v prodajalni in samo prodajo. Marjan je povedal: "Preveč me čudoviti občutki. Izpolnjeni so vsi pogoji za to, da bo to ena izmed dobrih Alpininih prodajaln. Imamo dobro ekipo, lepo prodajalno, na odlični lokaciji, dobre modele, čemur mora slediti tudi dobra prodaja. Imeli smo lepo slovesnost ob odprtju, kar je tudi dobra reklamna poteza. Ker je to petdeseta prodajalna, je za nas še večja obveza in potrudili se bomo, da bomo upravičili zaupanje, ki nam ga je Alpina izkazala s tem, ko nas je zaposlila tu," je poln optimizma razlagal Marjan.

Sara je kupila prvi par. "Model sem videla v katalogu in bil mi je všeč," je povedala. "Z očetom sva prišla v prodajalno z namenom, da kupiva čevlje zame. Včeraj sem bila v prodajalni na Ajdovščini, kjer sem vzela katalog in ga pregledala. Danes sem samo pokazala, kaj želim, pomerila in obutev je bila moja," je pojasnila. Tudi oče Milan je prijazno povzel besedo. Povedal je, da rad hodi v planine in da dobro pozna Alpinino planinsko obutev. Posebno je bil navdušen nad šivanimi planinskimi čevlji, ki pa jih Alpina žal ne izdeluje več. Gospod Milan je dodal, da Alpino pozna tudi po moški modni obutvi.

Jožica Kacin

Rok Lasan - Obutev je postala pomemben modni element - S pravilno izbranim čevljem damo oblačenju nek poseben poudarek, z njim izkažemo razpoloženje

Rok Lasan, modni delavec

Z Alpino sodelujem že vrsto let. Vidi se, da je Alpina pozitivno naravnano podjetje, ki razmišlja v pravo smer. Zna se prilagajati novim izzivom. V podjetju sem vedno srečal dobre so-

delavce. Vsakokrat sem vesel povabila k sodelovanju.

Ponosen sem, ker delam za podjetje, za katero vem, da se je vedno znalo zoperstaviti težavam in jih prebroditi. Sam sem močno vezan na slovenska podjetja, zato si še toliko bolj želim, da dobro poslujejo. Mislim, da je Alpina eno uspešnejših podjetij in da je na dobri poti, da bo še boljša.

Jubileji so pomembni tako za človeka kot tudi za podjetje. Lepih dogodkov se vsak rad spominja. Tudi odprtje petdesete prodajalne ob petdesetem rojstnem dnevu je lep dogodek.

Alpina je tudi na modnem področju vedno boljša. Sledi modi, kljub temu prisega na obutev, ki jo nosijo tudi tisti, ki se ne navdušujejo za visoko modo in raje sežejo po modni klasiki.

Trideset let sem v modnih vodah. Doživel sem že marsikaj. Bilo je lepo, včasih tudi boleče.

Imam izkušnje z različnih dežel. Modni delavec mora stalno spremljati svetovne dogodke. Dobro poznam

dežele bivše Jugoslavije, Evropo, predvsem Italijo in Nemčijo, bil sem tudi v Afriki.

Rekel bi, da je Slovenija nekaj posebnega. Pri nas znamo ceniti dobro blago in blagovno znamko. Ugotavljam, da v Sloveniji vedno bolj upoštevamo modne smernice. Vedno bolj smo dovzetni za modo. Slovenci se radi modno oblačimo in obujemo.

V današnjem času imamo veliko različnih možnosti. Vsak lahko izbere svoj stil, ki ustreza njegovemu načinu življenja, postavi, okusu in ne nazadnje tudi zmožnostim.

Tudi obutev se stalno prilagaja modi. Postala je zelo pomembna. V svetu mode igra veliko vlogo. Postala je pomemben modni element (ne dodatek kot je bil v preteklosti). S pravilno izbranim čevljem damo oblačenju nek poseben poudarek. Prav z njeno namensko izbiro lahko poudarimo svoje hotenje in razpoloženje oziroma opozorimo nase.

Jožica Kacin

Milanka Kokal, direktorica podjetja Ko-mo - Alpinina obutev je kakovostna, modna, malo je reklamacij

Milanka Kokal, direktorica podjetja Ko-mo

Ko-mo je podjetje, ki deluje že več kot desetletje. Imajo tri prodajalne, kjer prodajajo obutev. So naši največji grosistični kupci. Direktorica Milanka Kokal je povedala:

“S sodelovanjem smo zelo zadovoljni. Alpinina obutev je kakovostna, modna, malo je reklamacij. Kupci radi kupujejo obutev Alpine.”

Ko-mo naroča pretežno Alpinine izvozne modele, tako da se izbor v njihovih prodajalnah nekoliko razlikuje od tistega, kar lahko slovenski kupci kupijo v naših prodajalnah. “Naročam v Dusseldorfu. Mislim, da so modeli za domač trg nekoliko preozki. Izkušnje kažejo, da imajo kupci, predvsem pa ženske, nekoliko širše noge in zato raje naročam izvozno

obutev, ki je širša. V izboru za izvoz so drugi modeli, kar pomeni, da lahko v naših prodajalnah kupci dobijo obutev Alpine, pa vendar nekoliko drugačno kot v ostalih prodajalnah. Smo edino podjetje v Sloveniji, ki se je odločilo za tak način dela.”

V zvezi z modeli za letošnjo jesen-zimo pa je Milanka Kokal povedala: “Obutev za jesen-zimo je odlična in jo dobro prodajamo. Nekatere modele smo že ponovno naročili. Kupci so navdušeni. Kljub temu pa moramo vedeti, da je prodaja odvisna tudi od tega, kako kupcu obutev predstavimo.

Od malega sem seznanjena s čevlji. Moja mama prodaja to blago že dvainštirideset let. Najprej je delala v družbenem podjetju, prodajala je tudi čevlje Alpine, potem je odprla lastno prodajalno. Zelo rada imam čevlje. Nič drugega bi v življenju ne želela početi.”

Jožica Kacin

Poslovodska konferenca v Kranjski Gori - Zbrani so se spomnili tudi 50-letnice ustanovitve maloprodajne mreže

V začetku septembra je bila poslovodska konferenca v Kranjski Gori. Poleg rednega dela, ki se je letos nekoliko spremenilo in postalo še bolj strnjeno, smo druženje izkoristili tudi za skromno proslavitev 50-letnice maloprodajne mreže. Prišlo je tudi nekaj upokojenih poslovodij in delavcev maloprodajne mreže.

Spregovoril je **komercialni direktor Aleš Dolenc**, ki je spomnil na najpomembnejše dogodke in mejnike, ki so zaznamovali petdeset let, odkar deluje maloprodajna mreža.

Praznovanja se je udeležil tudi **predsednik uprave mag. Martin Kopač**. "Danes je poseben dan," je nagovoril zbrane, nato pa nadaljeval: "Petdeset let je nek poseben jubilej in zato je prav, da mu namenimo nekaj več pozornosti. Ne bom govoril o zgodovini.

Kot vedno so bili tudi v maloprodajni mreži viški in padci, bile so težave, hkrati pa mnogo lepega." Nekaj besed je namenil maloprodajni mreži, prednostim, ki jih prinaša ter se dotaknil tudi težav, ki se pojavljajo. Nato je zbranim spregovoril o glavnih projektih, ki potekajo v Alpini. Na koncu je svoje besede strnil v razmišljanje: "Čeprav lahko govorimo o mnogih uspehih, pa ne smemo biti zadovoljni. Mnogo smo naredili. Imamo dobro

ekipo tudi mlajših sodelavcev, kar je prav tako neka preobrazba v procesu razvoja podjetja. Kupili smo več novih strojev, prepričan sem, da bomo še naprej rasli." Na koncu se je predsednik uprave zahvalil vsem nekdanjim in sedanjim delavcem v maloprodajni mreži. Zbrane je zaprosil, da zahvalo v njegovem imenu prenesejo na vse sodelavce v maloprodajni mreži.

Jožica Kacin

Vsi so bili veseli srečanja; nekdanji in sedanji poslovodje: z njimi se je veselil tudi predsednik uprave mag. Martin Kopač

Zbrani so pozorno prisluhnili komercialnemu direktorju Alešu Dolencu in predsedniku uprave mag. Martinu Kopaču.

Adolf Drmota - Mislim, da smo dobro prodajali

Adolf Drmota je bil najstarejši poslovodja, ki so se udeležili srečanja v Kranjski Gori. Dvaintrideset let, to je od leta 1957 pa do upokojitve, leta 1989, je bil poslovodja v prodajalni v Žireh.

"V Alpini sem se prvič zaposlil leta 1947. Začel sem v proizvodnji, kjer sem delal leto in pol. Toda bil sem trgovec. Tega poklica sem se izučil v letih 1944 do 1947.

Ko se je ponudila prilika, da bi delal v svojem poklicu, sem šel v Industrijski magazin tovarne čevljev Žiri kot se je

Adolf Drmota

prodajalna, ki je bila pri Kržišniku, imenovala. Tam smo prodajali tekstil in prehranske izdelke. Leta 1949 sem šel k vojakom. Vojaški rok je trajal tri leta. Po vrnitvi v domači kraj sem najprej delal v prodajalni pri Lengarju, poslovalnici Loke iz Škofje Loke. Leta 1957 sem se vrnil v Alpino. Postal sem poslovodja in prodajalec v prodajalni, ki je bila v prostorih, kjer je sedaj športna prodajalna, tako imenovana Žiri 2. Za prodajne namene je bil namenjeno le del poslovnega prostora. V ostalem so bili vajenci čevlarske šole. Kasneje je bila čevlarska šola zgoraj, spodaj pa smo imeli prodajalno in skladišče.

Na začetku sem bil v prodajalni sam. Potem sem dobil sodelavce. Prvi je bil Franc Končan, ki je bil izuččen čevljar. Potem se je zvrstilo še več prodajalcev in prodajalk, ki so se v prodajalni učili kot vajenci in bili kasneje tudi prodajalci. Nekateri so odšli, mnogi pa so še vedno zvesti v Alpini in delajo v njenih prodajalnah, ali pa opravljajo druga dela.

Včasih so bili težki časi. Zasluzek je bil majhen in ljudje so gledali na vsak dinar. Toda mislim, da smo kljub temu dobro prodajali.

Adolf se spominja tudi nekdanjih poslovodskih konferenc. "Kot še sedaj,

so bile dvakrat letno, vendar so od začetka trajale po cel teden. Mislim, da je potrebno, da se sodelavci, ki delajo v istem podjetju in se ubadajo z istimi težavami, srečajo, si izmenjajo mnenja in informacije."

Adolf Drmota je že nekaj let v pokoju. "Ni mi dolgčas. Kar naprej je kakšno delo. Večinoma časa preživim doma, rad pa grem tudi na kakšen izlet ali pa za nekaj dni na morje. Mislim, da je dobro, da človek nekoliko zamenja klimo."

Nekomu, ki toliko časa preživi v enem podjetju, to gotovo priraste k srcu.

"Seveda. Hišo imam blizu Alpine in vsak dan lahko opazujem tovornjake, ki iz skladišča gotove obutve odvažajo blago. Pri tem si mislim: Če odpelje veliko naloženih vozil, to pomeni, da se odvažajo naročeno blago. Če je tako, potem mora biti tudi delo naprej in s tem tudi dohodek.

Poleg osebnih želja ima Adolf tudi take, ki so povezane z Alpino. "Da bi Alpina uspešno delala in napredovala tudi vnaprej, saj je še vedno izredno pomembna za vse žirovsko prebivalstvo."

Jožica Kacin

Jožica Brus - Prodajalno je vodila Angelca Karlin. Šele kasneje sem ji bila velikokrat hvaležna, ker me je ogromno naučila

Jožica Brus je bila poslovodkinja v prodajalni na Jesenicah. V Alpini se je zaposlila leta 1964 in ji ostala zvesta vso delovno dobo.

Svojih začetkov se Jožica Brus spominja takole: "Leta 1964 sem se kot sedemnajstletno dekletce zaposlila v prodajalni na Jesenicah. Še danes se dobro spominjam prvega dne. Prodajalno je vodila Angelca Karlin. Joj, kako se mi je zdela stroga. Šele kasneje sem ji bila velikokrat hvaležna, ker me je ogromno naučila.

Za njo je bila poslovodkinja Cirila Šorn. V prodajalni nas je bilo pet. Nismo bile samo sodelavke, temveč tudi prijateljice."

Jožica Brus

Po upokojitvi gospe Cirile je vodenje prodajalne prevzela Jožica. "Oh, koliko noči sem se zbujala in gledala v nebo. Pozimi, če bo padel sneg, da bomo več prodali, poleti pa, ali bo sijalo sonce, ker bodo potem kupci prišli po poletno obutev. Imela sem srečo; s sodelavkami smo se dobro razumele, kar je pripomoglo k lažjemu delu."

V dolgih letih odkar je Jožica v Alpini, se je nabralo mnogo zanimivih dogodkov.

"Zanimivo je bilo, ko so me pri petdesetih letih postavili pred računalnik. Joj, kako sem se ga bala. Ivo Pivk me je prišel učiti, kako se dela z njim. Moje prve besede so bile: Takoj ga odpeljite nazaj v Žiri. Me ga ne rabi. Pustite nam svinčnik in papir, bom delala tako kot sem vajena. Prav po Žirovsko je zavil in mi rekel: "Jožca, boš vidla, pršu bo čas, ko ne boš mogla brez njega." Mislila sem: Le kaj mu je, da daje take izjave. A kaj hitro sem ugotovila, kako prav je imel.

Alpina mi je zlezla po kožo kot se reče in vso delovno dobo sem ji ostala zvesta."

Potem pa v pokoj. "Kaj pa zdaj? Uh, kako me je stiskalo v grlu, tudi v želodcu. To je ogromna življenjska sprememba. Punca, sem si rekla, zdaj pa počni tisto, za kar prej nisi imela časa.

Zato zdaj vzamem v roko kakšno knjigo. Veliko pletem, vezem, srečujem se s prijateljicami. Ob kavici in klepetu mimogrede minejo urice. V največje veselje pa mi je moj vnuk. Ko je bil majhen, sem ga pazila, sedaj pa hodi v šolo. Toda njegov obisk mi vedno polepša dan.

Z mojem sva zgradila majhno hišico v Planini pod Golico. Veliko časa preživim tam. Zelo rada imam rože. Veliko jih imam okrog hiše pa tudi na vrtu. Moj najlepši mesec pa je maj. Tedaj se travniki okrog nas odenejo v nedolžno belino narcis. Jaz rož ne trgam. Samo gledam jih in občudujem njihovo lepoto. O rožah sem prebrala tudi kar nekaj literature."

Jožica je bila vesela povabila na srečanje. "To srečanje je bilo za poslovodje, ki smo prišli na srečanje, nekaj posebnega. Bilo je res lepo. Rada bi se zahvalila vodstvu, ker so se spomnili na nas.

Vsem zaposlenim v Alpini želim veliko uspehov. Vedite, da tudi nam upokojujencem ni vseeno, kako je z Alpino. Z vami se veselimo vsega dobrega.

Zelo vesela sem tudi, ker mi pošiljate časopis Delo življenje. To je tako rekoč edini vir informacij, kaj se dogaja v Alpini. Prosim vas, ne ukinite ga."

Jožica Kacin

Martin Belentin - Plačani smo bili po prometu in več če smo prodali, bolje smo zaslužili.

Martin Belentin

Martin Belentin je svojo pot kot prodajalec Alpine začel leta 1962 v prodajalni na Titovi v Ljubljani. Po končanem vojaškem roku je prodajal v prodajalni na Stritarjevi in v Ljubljani ostal do leta 1971, ko je postal poslovodja v prodajalni v Domžalah.

"Rojen sem bil na Dolenjskem. Po osnovni šoli sem se odločil za čevljarško šolo. Imel sem veliko veselje do čevljarške obrti. Želel sem delati čevlje in me to veselje ni minilo. Še vedno kaj popravim."

Martin se je izšolal na čevljarški šoli. "Prvo leto sem jo obiskoval v Ljubljani. Šola se je preselila v Žiri in tako me je pot pripeljala v ta kraj. Najprej sem se zaposlil v Ljubljani kot čevljar, marca 1962 pa sem bil sprejet za prodajalca v Alpini."

Rad se spominja svojih prvih prodajnih dosežkov. "Na Titovi je bila ena izmed prvih Alpininih prodajaln. Prostor je bil majhen, zaposlenih pa je bilo, če se pravilno spomnim, sedem prodajalcev. Največ smo prodali od sredine avgusta do novembra. Obutve je tedaj primanjkovalo. Alpinina obutve je bila cenjena kot dobra blagovna znamka. Kake posebne izbire modelov ni bilo. Imeli smo štiri ali pet modelov ženskih škornjev, dva modela moških in ene gležnarje. Toda kljub temu je šlo blago zelo dobro v promet. Jaz pravim, da se je kar samo prodajalo. Seveda to ne pomeni, da prodajalci nismo delali. Pa še kako,

včasih od jutra do večera. Prodajalno smo odpirali ob pol devetih, že od sedmih pa so se včasih pred vrati nabirale vrste kupcev, ki so čakali obutev.

Tedaj je čevlje s kamionom razvažal Leopold Filipič. Včasih je bil v prodajalni že zgodaj zjutraj. Blago smo znosili v prodajalno, ob enajstih pa je bila ta že prazna. To se je dogajalo kljub dejstvu, da so bili tedaj čevlji dokaj dragi. Povprečni modeli so stali okrog 4.700 dinarjev, za tak znesek pa smo lahko cel mesec večerjali v ljudski kuhinji v Ljubljani."

Leta 1971 je Martin Belentin odšel za poslovodjo v prodajalno v Domžale. "Takrat je bila tam majhna prodajalna, ki so jo kmalu podrli. Tri leta smo prodajali kar v kontejnerju. Boril sem se, da bi v Domžalah uredili sodobno prodajalno, saj smo kljub težkim pogojem dela, prodali veliko obutev. Uspelo nam je. Preselili smo se, v, za tiste čase, veliko in sodobno prodajalno."

Do upokojitve leta 1995 je bil zvest Alpini. "Všeč so mi bili modeli Alpi-

ne. S sodelavci v prodajalnah smo se vedno dobro razumeli. Tudi sodelovanje s sodelavci s centrale je bilo dobro. Saj so bile težave, vedno se pojavijo, toda vse smo rešili. S spoštovanjem se spominjam šefa prodaje Jožeta Gantarja. Pri njem smo vedno dobili odgovor na naša vprašanja in dileme."

Alpina je bila v očeh bivšega poslovodje dobro podjetje. "Tudi kupci so bili z izdelki zadovoljni. Alpina je izdelovala modele, ki so se bolj prilegali močnejšim nogam, takih pa je na slovenskem tržišču primanjkovalo. Podjetje je vedno sledilo modi. Lahko rečem, da je bilo užitek prodajati. Tudi plača je bila dobra. Plačani smo bili po prometu in več če smo prodali, bolje smo zaslužili. Tako smo včasih delali po cel dan, pa se nihče ni pritoževal. Smo že vedeli zakaj!"

Martin je sedaj v pokoju. "Zaradi kapi ne morem opravljati kakšnih težjih del. Veliko pešachim. Včasih kar pogrešam fante in dekleta iz Alpine. Vesel sem, da smo bili povabljeni. Za nas, upokojene poslovodje, je bilo to čudovito doživetje. Srečali smo se, se pogovarjali, obujali spomine. Upam, da se bomo še kdaj."

Jožica Kacin

Franc Jesenko - Delavci v Žireh smo odprte prve prodajalne v Sarajevu sprejeli kot dobro poslovno potezo

Franc Jesenko se je najprej izučil za čevljarja. Kasneje je ob delu končal še srednjo obutveno šolo. Bil je v prvi generaciji kvalificiranih čevljarjev, ki so se šolali v Žireh. Že s sedemnajstimi leti je začel delati v Alpini in ji ostal zvest vso delovno dobo. Delal je v različnih oddelkih v proizvodnji, kar mu je kasneje, ko je opravljal druga dela, prišlo še kako prav.

Franc je povedal zanimivo primerjavo. "Pri desetih letih nisem znal pisati. Bila je vojna in šteti sem se učil ob štetju avionov. V pokoj pa sem odšel izpred računalnika."

Opravljal je različna dela. "Iz proizvodnih oddelkov sem bil premeščen v razvoj, leta 1970 pa v maloprodajno mrežo. Tam takrat ni bilo nikogar s čevljarško izobrazbo. Rabili so delavca za kontrolo izdelkov, ki smo jih

Franc Jesenko

naročali pri dobaviteljih po vsej Jugoslaviji. Kmalu nisem samo kontroliral. Postal sem samostojni referent za moško in otroško obutev. Z dobavitelji smo skupaj pripravljali

kolekcijo od zasnove do izdelave; zadolžen sem bil tudi za prodajo.

To delo sem z veseljem opravljal. Sem človek, ki se rad druži z ljudmi, tudi potovanja, čeprav naporna, so bila nek zanimiv izziv. Imeli pa smo tudi posebne prednosti. Slovenci, pa tudi Alpina smo bili povsod zelo cenjeni in zato tudi prijazno in vedno lepo sprejeti."

MPM je že tedaj organizirala poslovske konference. "Zbrali smo se delavci Alpine in poslovdje iz cele Jugoslavije. Med resnim delom se je mnogokrat zgodilo tudi kaj, kar nam je zvalilo smeh in kar je bila še mnogokrat kasneje iztočnica za sprostitve. Predstavljal sem kolekcijo, pa sem pokazal čevlji in hkrati govoril: Poglejte, pokažem vam ga, vidite ga, pa še primete ga lahko. Zbrani, med katerimi so bile večinoma ženske, pa v krohot. Kaj mislite, na kaj so se spomnile?"

Ali pa, ko sem predstavljal škornje. Zvenelo je nekako tako: Poglejte ta model. Tako lepo stoji, pa tako je mehak. In spet je bil smeh."

Franca poznamo tudi kot ljubitelja fotografije. "Rad sem hodil v hribe. Tu sem odkrival lepote narave, za katere sem želel, da bi mi ostale v trajnem spominu. Da bi to uresničil, sem kupil fotografski aparat. Takrat je bila to kar velika investicija. Znanje in oprema sta mi omogočila, da sem

začel fotografirati tudi za službene namene. Fotografiral sem novo kolekcijo obutve, da smo že pred konferencami z novimi modeli seznanili poslovdje prodajaln. Fotografiral sem tudi za časopis Delo življenje. Delal sem fotografije za kataloge, hodil po tujih državah in fotografiral izložbe, da smo iz njih proučevali modne smernice."

Leta 1953 je bila v Sarajevu odprta prva prodajalna Alpine. Franc Jesenko je bil tedaj delavec v proizvodnji. "Še dobro se spominjam, odprtja prve prodajalne v Sarajevu. Delavci v Žireh smo bili s tem seznanjeni. Dogodek smo sprejeli kot dobro poslovno potezo, saj smo menili, da je lastna prodajalna nov napredek v razvoju in da je tak način dela za prihodnost potreben.

Pozneje, ko sem bil v MPM, sem to prodajalno tudi večkrat obiskal. Prodajalno je tedaj vodil Vojo Radosavljevič. Mislim, da je bil zelo dober poslovodja. Znal je prisluhniti drugim, vedno pa je imel tudi konstruktivne pripombe, ki smo jih mnogokrat upoštevali. Ni bil le poslovodja. Spoznal se je tudi na obutev."

Franc je sedaj v pokoju. Imel je tudi nekaj težav z zdravjem. "Res je, da sem imel težave z zdravjem, toda kljub temu se ne dam. Še vedno sem vesel človek, rad grem med ljudi. Z ženo sva člana kluba pohodnikov, ki

smo ga poimenovali Jurjev klub. Smo iz različnih krajev Slovenije, naša povprečna starost je osemindeset let. Letno opravimo dvanajst, se razume, nam primernih pohodov. Veliko hodim. Vsak dan nekaj časa posvetim gibanju in sebi. Včasih sem obiskoval Javorč, sedaj pa grem raje iz Sela proti Zabrežniku, kjer je lepša in lažja pot. Na takem sprehodu, ko sem sam, se poglabim vase in razmišljam. Gledam drevesa, ki se sklanjajo drug k drugemu in razmišljam. Kako lepo sožitje dreves. Narava sama poskrbi za drevo, da se nasloni na drugega in lahko živi naprej. Kaj pa ljudje? Kam se lahko naslonimo? Govorimo o sožitju, pomoči, v resnici pa vse prevečkrat bežimo drug od drugega. Koliko je ljudi, ki so sami in se ne morejo nasloniti na nikogar.

Všeč mi je misel, da mora imeti človek, ko naleti na težave, trikrat močno voljo.

Prvič, da smo pripravljeni sprejeti usodo, ki nam jo je življenje naklonilo. Drugič, da se spopademo s tem in da skušamo rešiti težave; in to čim bolj sebi v prid.

Tretjič pa: Če smo uspeli v prvih točkah, moramo biti na to ponosni in se zahvaliti svojemu razumu, da nas je pripeljal do tega, da smo bili sposobni priti do teh načel in jih uresničiti."

Jožica Kacin

Gorazd Rupnik - Že na podlagi izkušenj marsikaj ugotovim in rešim

Gorazd Rupnik je vzdrževalec strojev. Končal je šolo za mehanike. Po odsluženju vojski se je zaposlil v Alpini. Najprej v montaži športne obutve, potem pa se je pokazala možnost za delo mehanika v tem oddelku. Gorazd je z veseljem sprejel. Kako tudi ne, saj se je vendar izučil za ta poklic. Pa ne samo to. Opravlja ga s srcem in trdno voljo, čim hitreje in čim boljše poskrbeti, da bodo stroji v oddelku montaže, brezhibno delovali. Za delavca meseca so ga predlagali prav sodelavci iz montaže, za kar jim je Gorazd hvaležen. Vesel je, da so opazili njegovo delo in trud.

Gorazd Rupnik, vzdrževalec strojev, delavec meseca julija

Delo življenje: Kar nekaj časa je že preteklo, od dne, ko ste bili izbrani za delavca meseca. Sedaj ste že zbrali vtise. Se je za vas kaj spremenilo?

Gorazd Rupnik: Čeprav se ni nič spremenilo, imam nek poseben, dober občutek.

Zdi se mi, da tudi sodelavci drugače gledajo name in da sem z izborom za delavca meseca postal samozavestnejši.

Delo življenje: Kdo vas je predlagal?

Gorazd Rupnik: Predlagali so me delavci iz montaže, kjer vzdržujem stroje.

Delo življenje: Ste razmišljali zakaj?

Gorazd Rupnik: Mislim, da svoje delo dobro opravi in da skušam delati hitro in natančno.

Delo življenje: Je pri strojih v montaži veliko okvar?

Gorazd Rupnik: Ker je veliko strojev in različnih operacij, je tudi okvar in prilagajanja kar precej. Manjše okvare ali prilagoditve opravi sproti, če se le da, delo organiziram tako, da delovni proces na traku ali rinku poteka čim bolj nemoteno. Take stvari skušam urediti med malico ali med odmorom. Vedno pa le ne gre tako. Včasih mora delavec, ki dela na stroju, med popravilom poprijeti za kako drugo delo. Če gre za večje okvare, skušamo stroj nadomestiti z drugim ali pa mojster delo organizira tako, da ne prihaja do zastojev in da delavec ne ostane brez dela.

Delo življenje: Se večkrat zgodi, da delate popoldne?

Gorazd Rupnik: Če pride do večjih okvar ali če je treba stroj prilagajati drugačnemu načinu izdelave, delam tudi popoldne in ob sobotah. Moj običajni delovni čas pa je dopoldne.

Delo življenje: Je vaše delo težko?

Gorazd Rupnik: Fizično ni težko, kdaj pa kdaj pa se zgodi, da je treba vzdigniti kak težji del. Bolj je obremenjujoča psihična napetost, ki se pojavlja. Vzdrževalci si ne moremo privoščiti, da bi zaradi nas stala proizvodnja in zato je treba ukrepati hitro. Včasih pa se le pojavi napaka, ki jo ne moremo takoj rešiti. Vzroki za to so različni, če mislim, da lahko sam pripomorem k temu, da bo stroj čim prej usposobljen, veliko razmišljam in če rešitve ne morem najti, čutim nek psihični pritisk, ki je mnogokrat težji od fizičnega dela.

Delo življenje: Ali to pomeni, da vas napake, ki se pojavljajo na strojih, spremljajo tudi izven prostorov podjetja?

Gorazd Rupnik: Točno tako. Tudi ko po končanem delavniku zapustim podjetje, razmišljam, kako odpraviti napako in kaj storiti, da bo stroj deloval.

Delo življenje: Stroji se posodablja in s tem se spreminja tudi vaše

delo. Kako poskrbite za to, da ste na tekočem o novostih?

Gorazd Rupnik: Nekaj nam je dala šola. A od tedaj, ko sem hodil v šolo, je preteklo že veliko let. Mnogo se je v tem času spremenilo, pa tudi stroji in tehnologija so v čevljarski industriji specifični. Dodatno sem se izobraževal tudi preko raznih seminarjev in posvetov. Na razpolago je tudi strokovna literatura. Nekaj pa prinesejo tudi izkušnje. V letih, odkar opravljam to delo, sem jih pridobil kar precej. Pri določenih strojih se pojavljajo iste ali vsaj podobne napake in zato že na podlagi izkušenj marsikaj ugotovim in rešim.

Delo življenje: Izučili ste se za mehanika. Je to vaš sanjski poklic?

Gorazd Rupnik: Tega ne morem reči, toda že odkar pomnim imam veselje do takega dela.

Mogoče je bil v letih, ko sem se odločal za šolanje, poklic mehanika moderen. Veliko mojih sošolcev je izbralo kovinarsko smer. Danes je to drugače, manj se jih odloči za ta poklic.

Delo življenje: Po osnovni šoli, ki ste jo obiskovali v Gorenji vasi, ste šli na kovinarsko šolo v Škofjo Loko. Je bil prehod za vas velika sprememba?

Gorazd Rupnik: Niti ne. Že prej sem se vozil iz Stare Oselice, kjer je moj dom, v osnovno šolo v Gorenjo vas. Tako sem bil voznik z avtobusom že navajen. V poklicno šolo sem se peljal le še malo naprej. Imel sem tudi nekaj sošolcev iz osnovne šole, tako da ob prehodu nisem občutil večjih obremenitev. Sprememba pa vsekakor je.

Delo življenje: Živeli ste v številni družini.

Gorazd Rupnik: Res je. Pri nas je sedem otrok; štiri fantje in tri dekleta. Jaz sem drugi.

Štirje smo doma; dva še nepreskrbljena. Brat hodi v osnovno šolo, sestra pa študira farmacijo.

Delo življenje: Doma imate kmetijo, kar pomeni, da morate tudi po končani službi poprijeti za delo. Kaj vam je ljubše, delo v Alpini, ali v domačem naravnem okolju?

Gorazd Rupnik: Vsako po svoje je zanimivo in vsako ima svoje predno-

sti. V Alpini je poleg zanimivega dela tudi družba različnih ljudi, kar je vsekakor dobro. Za fizično sprostitev pa je delo na kmetiji.

Delo življenje: V Alpini ste se zaposlili po končanem vojaškem roku. Bili ste v zadnji generaciji vojakov, ki je služila jugoslovansko vojsko. Kako ste občutili to dolžnost?

Gorazd Rupnik: Bil sem v Črni gori. Vojaki nismo bili kdo ve kako obveščeni o dogajanju izven vojaške stavbe. Gledali smo televizijo, vendar so tam povedali le tisto, kar so hoteli. Seveda pa je kljub temu med nami vladala napetost. Bali smo se, da nam bodo podaljšali vojaški rok in da bomo zapleteni v kakšne težje naloge kot je samo redno urjenje.

Delo življenje: Potem je bilo vse dobro. Še pred začetkom vojne za Slovenijo ste se vrnili domov.

Gorazd Rupnik: Da. In bil sem vesel, da se je tako izteklo. Kljub temu pa mislim, da mi je vojaščina dala tudi marsikaj dobrega. Videl sem kraje in spoznal nove navade in življenje, ki je v marsičem drugačno od našega. Pa reda in discipline smo se privadili, kar tudi nekaj velja.

Delo življenje: V Alpini ste zaposleni enajst let. Ste začeli kot vzdrževalec?

Gorazd Rupnik: Ne. Začel sem v montaži športne obutve. V neposredni proizvodnji za stroje sem delal več kot štiri leta. Spoznal sem delo in stroje v oddelku, zato je bilo potem, ko sem začel kot vzdrževalec, mnogo lažje.

Delo življenje: Kako se razumete s sodelavci?

Gorazd Rupnik: Dobro se razumemo. Kadar je potrebno, si med seboj tudi pomagamo, saj pravimo, da več glav več ve.

Delo življenje: Ste prijatelji tudi izven podjetja?

Gorazd Rupnik: Delavci iz vzdrževalne službe se srečamo tudi na pikniku ali pa priredimo zabavo ob novem letu. Ker pa veliko časa preživim s sodelavci v montaži, me tudi oni, kadar prirejajo kako zabavo ali izlet, povabijo s seboj. Letos smo s sodelavci iz montaže obiskali Koroško. Ogledali smo si pivovarno v Slo-

venj Gradcu, rudnik svinca v Mežici. Na koncu podobnih izletov vedno sledi še zabava in tudi tokrat je bilo tako.

Bil sem tudi na izletu, ki so ga organizirale delavke iz Rovt. Z njimi smo se podali na Gorenjsko.

Delo življenje: Kot vidim iz vašega pripovedovanja, se radi udeležite takih srečanj.

Gorazd Rupnik: Rad. Tako sem v prijetni družbi sodelavcev in sodelavk, zanimajo pa me tudi drugi kraji, ljudje, njihov način življenja.

Delo življenje: Si privoščite tudi kak daljši dopust?

Gorazd Rupnik: To niti ne, kar pa ne pomeni, da ne grem kdaj za nekaj dni od doma. Raje kot na morje, hodim v hribe. Večkrat sem že bil na Triglavu, obiskal Pohorje, Savinjske Alpe.

Delo življenje: Kaj pa šport?

Gorazd Rupnik: Rad smučam. Največkrat grem na Črni Vrh nad Cerknem, ki je najbližje, pa tudi smučišče je dobro urejeno. Včasih se

odpravim tudi na Stari Vrh nad Škofjo Loko. Spomladi, ko drugod ni več snega, pa sem bil tudi na Kaninu.

Delo življenje: Nekaterim je televizija velika prijateljica. Toda med delavci meseca ponavadi ne naletim na take sogovornike. Kakšen pomen pa ima za vas ta medij?

Gorazd Rupnik: Televizijo gledam bolj malo. Običajno se konča kar pri dnevnih novicah. Raje poslušam radio. Mislim, da je glasba, ki jo vrtijo, bolj sproščujoča od gledanja televizije.

Delo življenje: Vrniva se malo k delavcu meseca. Ste vedeli, da ste izbrani?

Gorazd Rupnik: Nekaj sem slutil, ker so me sodelavci nekaj nagovarjali v zvezi s tem.

Delo življenje: Kako je potekala podelitev nagrade?

Gorazd Rupnik: Ker moje delo večinoma ni vezano na en prostor, me je tajnica predsednika uprave poklicala in prosila, naj počakam v delav-

nici, ker predsednik uprave prihaja k meni.

Nič čudnega, da sem bil malo na trnih, ko sem čakal, da pride.

Delo življenje: Ste bili veseli?

Gorazd Rupnik: Kako da ne. Vsako tako priznanje je nekaj posebnega. Je tudi spodbuda. Tudi zaradi tega, ker vidim, da tudi drugi opazijo moj trud, se bom skušal še bolj potruditi in dokazati, da izbor ni bil napačen.

Delo življenje: Ste si ob tem privoščili kaj posebnega?

Gorazd Rupnik: Kupil sem si aparat za varjenje. Ta pride vedno prav. Aparat je nekaj, kar bom imel dolgo in me bo vedno spominjalo na to, da sem bil izbran za delavca meseca.

Delo življenje: Povejte za konec; kakšne želje imate glede vašega dela v vzdrževalni službi?

Gorazd Rupnik: Nimam posebnih želja. Upam le, da bo ostalo tako kot je sedaj. Meni je všeč moje delo in rad bi ga opravljal še naprej.

Jožica Kacin

Ciril Demšar - Pri vsakem delu je pomembno, da človek premisli, kako ga bo opravil

Delavci meseca so ponavadi ljudje, ki imajo veliko energije, ki jo razdaljajo na vse strani. Ne le pri delu, tudi drugod so dejavni. Tudi Ciril Demšar je tak. Delo v podjetju, doma na kmetiji, pa še za druge dejavnosti najde čas. Pravi, da je človek, ki nima prave energije, kot mrzla juha, ki ni dobra niti po okusu niti za želodec. Razmišljal je tudi o smislu življenja in zatrdil, da je velika umetnost, da se človek zna prilagajati različnim situacijam. Vendar ne za vsako ceno. Biti mora načelen in trmast, da doseže, kar si zastavi.

Ciril Demšar, skladišče gotove obutve, delavec meseca avgusta

šar je tak. Delo v podjetju, doma na kmetiji, pa še za druge dejavnosti najde čas. Pravi, da je človek, ki nima prave energije, kot mrzla juha, ki ni dobra niti po okusu niti za želodec. Razmišljal je tudi o smislu življenja in zatrdil, da je velika umetnost, da se človek zna prilagajati različnim situacijam. Vendar ne za vsako ceno. Biti mora načelen in trmast, da doseže, kar si zastavi.

Ciril ima težave z vidom. Čeprav je bilo včasih težko, ni obupal in pogumno hodi skozi življenje. Pravi, da je vedno imel voljo in veliko energije in prepričan je, da jo je potrošil v dobro sebe in tistih, ki so z njim.

Delo življenje: Ciril, sodite med delavce, ki imajo za seboj kar dolgo delovno pot. Kdaj in zakaj ste se zaposlili v Alpini?

Ciril Demšar: Avgusta 1968 sem prišel v Alpino. Prej sem bil v Idriji. V Alpini sem začel v montaži. Potem

sem moral zaradi slabšega vida sprejeti manj natančno delo. Šel sem v skladišče.

Delo življenje: Težave z vidom vas spremljajo že celo življenje. Kako ste to sprejeli?

Ciril Demšar: Telesno okvaro imam že od rojstva in včasih me je motila bolj, včasih manj.

Rad sem hodil v šolo. Z učenjem nisem imel težav. A zaradi slabšega vida sem moral vedno sedeti v prvi klopi. Odraščal sem, moji sovrstniki so naredili vozniški izpit, jaz sem bil za to prikrajšan. Večkrat sem se spraševal, zakaj imam težave prav jaz. Toda na to ni odgovora. Tako je in ko sem postajal starejši, sem dejstvo, da ne bom mogel nikdar početi vsega, vedno bolj razumno sprejemal.

Bile pa so tudi prednosti. Zaradi slabšega vida nisem služil vojske in zato imam sedaj več delovne dobe. Letošnjo zimo naj bi odšel v pokoj.

Delo življenje: Živite v Žirovnici. Izpita za avto nimate. Kako hodite v službo?

Ciril Demšar: Sedaj se pol poti peljem s šolskim kombijem, pol poti pa še vedno prepeščajim.

Iz Žirovnice, kjer sem doma, grem peš skozi gozdno pot do Govejka, potem pa se peljem naprej. Nazaj grem ravno tako.

Delo življenje: Žirovnica spada v občino Idrija.

Ciril Demšar: Spadamo pod občino Idrija. Tako je bilo določeno leta 1922, ko se je postavljala rapaljska meja in tako je ostalo do sedaj. Navadili smo se na to in nimam pripomb. Je pa res, da smo na robu občine in v vsakem primeru odmaknjeni od središča in pri vsem zadnji.

Delo življenje: Tudi cestna poveza v katerokoli malo večje središče je bolj slaba.

Ciril Demšar: Kamor koli gremo, moramo tudi po makadamu. Pa to ni najhujše. Slabše je, ker je v Žirovnici vedno manj ljudi. Leta 1963 nas je bilo osemindeset, danes nas je okrog trideset, kar je polovico manj.

Delo življenje: Ta podatek ste stresli kot iz rokava. Vas zanima usoda kraja in ljudi?

Ciril Demšar: Kako ne. Saj sem vendar rojen v Žirovnici in tu upam, da bom mirno preživel še ostalo življenje. Pa ni le to. Škoda se mi zdi, da bi dogodki, ki so bili v tej mali dolinici, odšli v pozabo. Zato sem se odločil, da bom vse, kar bo pomembnejšega tu in v okolici, zabeležil. Važnejše stvari zapišem, potem pa si veliko stvari tudi zapomnim. Na primer: za letošnji 6. avgust imam zapisano, da je v enem dnevu padla temperatura za dvajset stopinj. 14. februar 1987 je zabeležen kot dan, ko krajan Žirovnice nismo mogli od doma. Zapadlo je toliko snega, da ga ni bilo možno zorati. Bile so tudi povodnji. Hudo je bilo leta 1982, 12. in 13. junija, ko smo morali zaradi velikih voda ostati doma. Voda je narasla tudi 14. oktobra istega leta.

Napišem tudi, kdaj v vasi poprimemo za kakšno delo in kdo sodeluje. Tako imam zabeleženo, da smo 1996. položili asfalt.

Delo življenje: Pisanje kronike je vir, ki bo služil tudi poznejšim rodovom, da bodo vedeli, kako je teklo življenje v Žirovnici. Dejavnosti ste tudi v krajevnih organih.

Ciril Demšar: Tri mandate sem sodeloval v organih takratne krajevnne skupnosti. Spadamo pod Vrsnik-Ledine in tudi iz Žirovnice imamo svojega zastopnika. Sodelujem tudi pri Gasilskemu društvu Vrsnik. Vloga gasilskih društev v manjših krajih je pomembna, saj največkrat, poleg osnovne dejavnosti, to je skrbi za varnost, poskrbimo tudi za družabno življenje v vaseh. Na Vrsniku organiziramo kmečke igre, veselico, srečanje ob dnevu žena, včasih tudi novoletno praznovanje in še kaj.

Delo življenje: Omenili ste veselico. Ob tem pa sem se spomnila, da Ciril potegne tudi harmoniko. Kaj ni tako?

Ciril Demšar: Res je. Rad imam glasbo. Škoda, da nisem imel možnosti in sem se s tem začel ukvarjati šele, ko sem bil tako rekoč odrasel. Imam harmoniko in včasih res kaj zaigram. Toda bolj za sebe, za dušo. Naučil sem se sam, po posluhu.

Delo življenje: Ko ravno govoriva o tem, kar vas razveseljuje, kar nadaljujva. Je še kaj, čemur radi posvetite svoj prosti čas?

Ciril Demšar: Prostega časa je malo. Toda kljub zaposlitvi, družini in delu na kmetiji, se najde tudi čas, ko se človek sprosti in posveti samo sebi. Rad hodim v hribe. Lani sem se poškodoval v gozdu. Zlomil sem obe nogi in od tedaj imam pri hoji več težav. Toda še vedno, če ne drugam, pa se odpravim v bližnje gozdove. V njihovi tišini se sprostim in najdem nek poseben mir.

Včasih sem veliko bral. Posebno zgodovinske knjige in revije. V zadnjem času zaradi slabšega vida tudi branje opuščam.

Delo življenje: Živite v svoji hiši.

Ciril Demšar: V Žirovnici sem si že pred poroko, zraven domačije, kjer sem bil rojen, zgradil hišo. Leta 1981 sem se poročil. Z ženo imava dva fanta in hčerko. Najstarejši Branko dela v Rotomatiki v Idriji, ob delu obiskuje visoko šolo. Hčerka Rozi je končala gimnazijo v Idriji, sedaj pa

študira matematiko in fiziko v Ljubljani. Najmlajši Primož je v srednji šoli v Kranju.

Delo življenje: Otroci gotovo veliko časa porabijo za študij. Kaj pa delo na kmetiji?

Ciril Demšar: Vsako opravilo terja svoj čas. Naša kmetija ni ne vem kako velika. Povprečno imamo pet glav živine. Ravno toliko, da je dela vedno dovolj. Žena je v pokoju, kar pomeni da je večinoma doma, kar nam vsem pride zelo prav. Kadar pa so večja dela, moramo poprijeti vsi. V gozdu mi pomagata fanta, pozimi tudi plužimo skupaj. Pri takih delih je zelo pomembno, da ni človek sam. Pa še nekaj se mi zdi pomembno. Tudi mladi se morajo naučiti, da brez dela ne gre.

Delo življenje: V skladišču, kjer delate, imate mnogo mlajših sodelavcev. Kako se razumete z njimi?

Ciril Demšar: Dobro. Mladi imajo veliko energije in so pridni delavci. Le znati je treba z njimi. Pravilna motivacija veliko pomeni. Večkrat se pogovarjam z mladimi. Včasih jim potrkam na vest, ko jih vprašam, kakšne načrte imajo v življenju. Tiste, za katere vidim, da bi to zmogli, nagovarjam, naj premislijo o svojem življenju in delu in se odločijo, kaj želijo početi vso dolgo delovno dobo. Vsak naj dobro premisli, zakaj dela v skladišču in če je to njegov končni cilj.

Delo življenje: Sliši se, kot da mlade nagovarjate, naj si poiščejo drugo delo. Vam tu ni všeč?

Ciril Demšar: Všeč mi je. Jaz rad delam. Toda če bi ne imel težav v vidu, danes gotovo ne bi bil tu. Delo v skladišču je fizično naporno, pa tudi natančno. Čeprav pod streho, smo poleti izpostavljeni vročini, pozimi pa mrazu. Vem, da mora nekdo opravljati tudi ta dela, toda nekateri so sposobni doseči mnogo več in tistim to rad položim v srce. Seveda pa je odločitev, kaj bo naredil s svojim življenjem, v rokah vsakega posameznika.

Delo življenje: Kakšno je torej vaše delo?

Ciril Demšar: Pripravljam pošiljke za naše prodajalne, tako za domač trg kot za izvoz. Na dan preložim kar nekaj ton tovara. Na srečo posamezne

pošiljke niso tako težke in zato kar gre. Res pa je tudi, da človek ne sme obupavati. Saj me včasih boli hrbtenica, toda če le morem zdržim. Včasih sem vzel kak dan dopusta in je bilo bolje.

Pri mojem delu je potrebno kar nekaj fizične moči, zelo pomembna pa je tudi natančnost. V prodajalne je potrebno poslati točno določene modele v določenih velikostnih številkah in ne sme prihajati to napak. Zato delo najraje opravim sam, da se potem ne jezim na druge, če mi sporočijo, da v prodajalni niso prejeli naročenega. Seveda se to zgodi le redko, toda vsak je zmotljiv.

Delo življenje: Kaj pa vas najbolj moti pri vašem delu?

Ciril Demšar: Najbolj me moti, ker imamo premalo prostora. Če bi bilo tega dovolj, bi škatle zložili na palete in bi bilo veliko manj fizičnega dela.

Delo življenje: Toda kljub temu delate z veseljem.

Ciril Demšar: Seveda. Vedno poudarjam, da z voljo, včasih pa je treba

uporabiti tudi glavo, vse gre. Pri vsakem delu je pomembno, da človek premisli, kako ga bo opravil. Pri nalaaganju kamiona je vedno tako, da lahko, če premišljeno naložimo blago, peljemo kar nekaj kartonov več. S tem znižamo stroške in blago pride prej do cilja.

Delo življenje: Kako pa se razumete s šefi?

Ciril Demšar: Dobro. V skladišču imamo dobre šefe. Drago Grošelj je bil tu najprej kot delavec. Potem je napredoval do vodje skladišč. Pozna delo, zato ga ne moreš prinašati okoli kot temu pravimo. Drago je dober šef. Včasih bi lahko bil tudi malo bolj strog. Dolgo smo že sodelavci in jaz ga cenim.

Moj mojster je Franc Gantar. Je zelo dober organizator. Občudujem ga, s kakšnim pravilnim občutkom premešča delavce in razporeja delo, da vse poteka tako kot je treba. On drži roko nad nami. Tudi pošiljke, ki jih pripravljam, prekontrolira, preden jih dokončno zapakiram. Tudi s Francem

se lepo razumeva. Tudi zato, ker s sodelavci nimam težav, z večjim veseljem prihajam na delo.

Delo življenje: Reciva še besedo o nagradi. Ste vedeli, da boste izbrani za delavca meseca?

Ciril Demšar: Tega pa nisem vedel. Sodelavci so mi rekli, da je sklican sestanek. Ko sem videl, da prihaja direktor splošno-kadrovske službe, sem mislil, da si bo ogledal skladišče. Potem pa je bilo nekaj drugega. Prišel je k meni in mi čestital.

Delo življenje: Ste bili nagrade veseli?

Ciril Demšar: Seveda. Sodelavci so me predlagali, posebna skupina, ki naredi končen izbor, me je potrdila, kar kaže na to, da sem nekaj le naredil za naše podjetje in naše skupno dobro. Vedno se potrudim, da skušam biti pri delu čim boljše. Pride pa tudi do napak in slabe volje. To je pri vseh in povsod.

Jožica Kacin

Ljubica Pivk - Če preberem ali doživim kaj lepega, si želim, da bi to še kdo delil z menoj

Ljubica Pivk je ena izmed delavk, ki jo srečamo povsod, kjer se kaj dogaja. Bila je med glavnimi organizatoricami prireditve, ki so jo v Rovtuh marca leta 2000 pripravile delavke ob dvajseti obletnici obrata. Bila je pobudnica, da je skupina sodelavk iz Rovt v akciji Sto žensk na Triglav osvojila ta vrh. O tem je pisala tudi v našem časopisu. Bila je pobudnica in organizatorica izletov in srečanj sodelavk. Tudi v poklicni in pozneje v srednji šoli je bila ena izmed tistih, ki so bili vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Pa ne samo to. Bila je najboljša učenka na Srednji čevljarški šoli, ki je bila organizirana za delavce Alpine. Zato in zaradi vsega drugega kar odlikuje Ljubico, žensko, ki ji tudi kot sama pravi, energije ne manjka, so jo sošolci predlagali za delavko meseca.

Delo življenje: Izbrani ste bili za delavko meseca. Od kod predlog za ta naslov?

Ljubica Pivk: Mene so predlagali sošolci s Srednje čevljarške šole, ki smo jo zaključili letos spomladi.

Delo življenje: Gotovo ste razmišljali: Zakaj?

Ljubica Pivk: Tudi o tem sem razmišljala. O sebi mislim, da sem poziti-

avno naravnan človek, ki skušam vsakega spodbujati v njegovih dobrih lastnostih in mu pomagati, da doseže svoj cilj. Vedno se trudim, da nikogar ne prizadenem. Stvari raje obrnem drugače. Spoštujem načelo, da se vse slabo, kar človek stori drugim, vrne k njemu kot bumerang.

Tudi pri šolanju sem se vedno potrudila, da sem pomagala kolikor sem mogla. Šola mi ni delala težav in z veseljem sem naredila zapiske, rešila kako nalogo in to potem dala tudi drugim. Sošolce sem spodbujala, jim vlivala voljo, če je bilo potrebno, nudila tudi drugačno pomoč.

Delo življenje: Bili ste zelo dobra učenka. V vašem spričevalu so bile same najboljše ocene. Je bil to vzrok, da so vas sošolci predlagali?

Ljubica Pivk: Mogoče je vplivalo tudi to, vendar mislim, da je vseeno prevladala moja človeška plat in da šolske ocene niso merilo za to, da sem bila predlagana za delavko meseca.

Ljubica Pivk, šivalnica, delavka meseca septembra

Delo življenje: Poznamo vas tudi po tem, da imate zelo radi tuje jezike, še posebno pa angleščino.

Ljubica Pivk: S tem res nisem imela nikoli težav. Zelo rada imam angleščino. Komaj čakam, da bo v Alpini spet organiziran kak izpopolnjevalni tečaj, kamor bi se vključila.

Včasih sem imela naročene tudi angleške revije, da sem utrjevala znanje ter na tak način sledila tudi dogajanju v svetu. Danes revij ne naročam, včasih pa preberem kako tujo literaturo, ki si jo izposodim v knjižnici.

Delo življenje: Radi obiskujete knjižnico?

Ljubica Pivk: Zelo rada berem in to vse, kar mi pride pod roko; od romanov do revij. V zadnjem času največ posegam po knjigah, ki govorijo o gorah. Trenutno berem dela in potopise naših alpinistov Vikija Grošlja, Staneta Klemenca, Klementa Juga in ostalih.

V knjižnico hodim običajno v Rovtahu. Imajo kar nekaj knjig. Če pa ne dobim zelenega, se odpravim v Logatec. Tam je izbira večja.

Delo življenje: Vam je ostalo kako prebrano delo v posebnem spominu?

Ljubica Pivk: Zelo zanimivo je bilo delo Vladimirja Bartola, Alamut. Knjigo sem trikrat prebrala. Govori pa o tem, kako se da na političen način manipulirati z ljudmi. Tako pisanje človeka privede do tega, da se tudi sam zamisli. Mislim, da je delo vredno, da ga prebere čim več bralcev.

Delo življenje: To, kar berete in kar spoznavate iz prebranih del, poveste še komu?

Ljubica Pivk: Če preberem ali doživim kaj lepega, si želim, da bi to še kdo delil z menoj. Zato skušam take izkušnje prenesti naprej. Že v mladosti sem zelo rada brala in imela veliko knjig in zbirk. Ker se je tega nabralo preveč in ker, kot sem že rekla, dobro rada delim z drugimi, sem leposlovje podarila knjižnici v Rovtahu.

Delo življenje: Povedali ste, da v zadnjem času veliko berete o gorah in alpinizmu. Imate radi gore?

Ljubica ima na svojih pohodih po gorah s seboj tudi fotografski aparat. Fotografija je s poti na Kriške pode, v daljavi je Pogočnikov dom in eno od Kriških jezer, zadaj pa dolina Trente.

Ljubica Pivk: Gore so v zadnjem času moja največja strast. Letos sem osvojila kar enajst dvatisočakov.

Delo življenje: Pravite: v zadnjem času. Prej niste hodili v gore?

Ljubica Pivk: Ne toliko. Otroka sta bila manjša, bile so še druge obveznosti. Pravo navdušenje za planinarjenje me je zajelo šele v zadnjih letih. Hodim po markiranih poteh, toda želim si, da bi nekega dne plezala po bolj zahtevnih smereh. Iščem plezalne skalnate poti, kjer je potrebno nekoliko več napora in pripravljenosti.

Delo življenje: Vas ni strah?

Ljubica Pivk: Plezanje mi je v užitek. Ni me strah. Zavedam pa se, da je potrebno imeti posebno spoštovanje do gora in njihovih skalnih poti. Ne smemo biti preobjestni. V gorah porabimo veliko fizičnih moči, vendar nam je to poplačano tako, da napolnimo svojo dušo, dobimo novo energijo.

Delo življenje: Kaj vam še daje voljo, da se tako radi podaste na pot?

Ljubica Pivk: Všeč mi je družba. V gorah srečam srčne ljudi, ki smo sicer različni, pa vendar nas druži nekaj skupnega: ljubezen do gora. Zdi se mi, da se ljudje v gorah bolj odpremo, lažje navežemo stik, se spremenimo v drugačne, boljše ljudi.

Ko grem v hribe, si vedno skušam vzeti dovolj časa. Nikakor ne maram hitenja. Rada hodim počasi, z užitek. S sabo nosim tudi fotografski aparat in skušam zabeležiti čudovite podobe, ki se kar same ponujajo. Fotografiram vse: od gora, skal, dehtečih rož, do živali, ki sem jih v ranem jutru že večkrat srečala na samotnih planinskih poteh.

Delo življenje: Že prej ste omenili, da svoje radosti radi delite z drugimi. Trudite se tudi, da bi svojo ljubezen do gora čim bolj približali tudi sodelavkam.

Ljubica Pivk: Že ko smo delale v Rovtahu, sem nekajkrat organizirala izlete v gore. Tudi letos, ko smo se "Rovtarice" že kar dobro udomačile v Žireh, smo se v začetku septembra skupaj podale v naš prelep planinski

svet. Bile smo v Mojstrani, ogledale smo si Triglavski muzej, slap Peričnik, dolino Vrat, se podale v Gozd Martuljek, se povzpelle na spodnji, nekatere pa še na zgornji slap, si ogledale izvir Save Dolinke. Bilo je lepo. A jaz že razmišljam, kam bomo šle naslednje leto.

Delo življenje: Omenili ste, da imate na vaših potepih s seboj tudi fotografski aparat.

Ljubica Pivk: Fotografiram, potem pa si urejam album. Vse pomembnejše poti imam dokumentirane. Zraven fotografij si zapišem kako opombo, da mi lepi trenutki ne bi šli v pozabo.

Delo življenje: Veliko ste že povedali o svojih hobijih, o katerih bi gotovo lahko kar govorili, saj vam besed, ko opisujete svoja doživetja, ne zmanjka. Je v življenju še kaj, kar vas veseli?

Ljubica Pivk: Zanima me zgodovina. Kadarkoli le morem obiščem muzeje, cerkve ali druge znamenitosti. Če hočemo razumeti, kaj se danes dogaja v svetu, moramo poznati tudi, kaj je bilo tam v preteklosti, kako so nastali in ostali določeni kraji in dežele.

Imam pa še eno veselje, ki pa je povezano z naravo. To so rože in vrt. Urejam jih in z veseljem opazujem, ko mi z dobro rastjo in cvetenjem vračajo svojo ljubezen. Tudi delo na vrtu me sprosti in da novih moči.

Delo življenje: Vaš dom je v Rovtahn.

Ljubica Pivk: Da. Vendar ne od mladosti. Rojena sem bila v Logatcu. Tam sem hodila v osnovno šolo. Imam še sestro in brata. Sestra je poročena v Hotedrščici in ima pet otrok. Brat pa je v Ameriki. Živel je v Bosni, med vojsko pa je odšel v tujino.

Jaz po rodu nisem prava Slovenka. Oče je bil iz Bosne. Vojsko je služil v Logatcu, tam spoznal mojo mamo. Vnela se je ljubezen in ostal je v Sloveniji. Danes je žal že pokojni.

Delo življenje: Vašega očeta je ljubezen ponesla daleč od doma. Vi ste ostali v bližini.

Ljubica Pivk: Da. Jaz sem se iz Logatca preselila v Rovte. Takrat sem

delala v KLI-ju. Toda delo v Alpini je bilo bližje mojemu novemu domu. Večina žensk iz Rovt je bila zaposlenih v Alpini, pa sem tudi jaz zaprosila za službo.

Delo življenje: Dobili ste jo. Je bila za vas to velika sprememba?

Ljubica Pivk: Hitro se vključim v družbo, tako da s tem nisem imela težav. Bila sem kar zadovoljna. V KLI-ju je bil velik ropot in drdranje naših šivalnih strojev je bilo v primerjavi s strašnim ropotom v KLI-ju pravo olajšanje.

Delo življenje: Imate moža in dva sinova.

Ljubica Pivk: Imam moža, ki je zaposlen v Ljubljani, in sinova, stara dvaindvajset in sedemnajst let. Oba hodita v šolo.

Delo življenje: Naslednje leto bo dvajset let, ko ste prišli v Alpino. Dolgo ste bili v Rovtahn. Lani je bil obrat v Rovtahn zaprt. Delavke se vozite v Žiri. Kako ste sprejeli to spremembo?

Ljubica Pivk: Zame ni bilo nič posebej težkega. V podzavesti sem čutila, da se bo to slej ko prej zgodilo. Še sreča, da smo lahko prišle na delo v Žiri. Kaj pa je vožnja teh deset kilometrov? Res, da nam ostane nekaj manj časa za druga opravila. V Rovtahn smo začenjale z delom ob šestih, v Žireh pa ob sedmih, kar se tudi nekaj pozna. Toda življenje je treba jemati tako kot je. Zaradi nekaj minut se človek res ne sme obremenjevati.

Delo življenje: Kaj pa delo? Je v Žireh drugačno?

Ljubica Pivk: Za nas, ki smo ostale na rinkih, ni bistvenih novosti. Drugače je le to, da sedaj delamo tudi vzorce. Toda jaz imam rada kreativno in samostojno delo. Prav izdelava vzorcev je nekaj takšnega, zato mi je to delo všeč.

Tudi delavke iz Žirov so nas lepo sprejele. Nikdar nisem občutila nobenih nasprotovanj in mislim, da smo se lepo vključile v kolektiv.

Delo življenje: Postali ste delavka meseca. Kaj vam priznanje pomeni?

Ljubica Pivk: Priznanje mi veliko pomeni. Predvsem je to dokaz, da so tudi drugi opazili moje prizadevanje, da bi naredila kaj dobrega, da ne bi svojih sposobnosti uporabljala le zase, temveč bi jih delila z drugimi.

Delo življenje: Ste vedeli, da ste bili predlagani?

Ljubica Pivk: Ne. Potem pa je prišel k meni predsednik uprave in bila sem res prijetno presenečena.

Delo življenje: Običajno nam delavci meseca zaupajo tudi, kako bodo porabili nagrado.

Ljubica Pivk: Ko berem časopis, vidim, da je mnogo delavk, ki si kupijo nekaj zlatega. Jaz tega ne bom naredila. Kljub temu pa bom nagrado porabila za to, da bom imela nekaj, kar mi bo v veselje. Kupila si bom nekaj opreme, ki mi bo služila v gorah.

Jožica Kacin

Ob odhodu v pokoj

V času treh mesecev je kar nekaj naših delavcev zaključilo svojo delovno pot v Alpini.

Z najtoplejšimi željami za čim lepše tretje življenjsko obdobje, smo se ob prenehanju dela poslovili z delavko Silvo Bizjak iz obrata Col, Danijelo Murovec iz oddelka prikojevalnice in Darko Žakelj iz športne šivalnice v Žireh. Z delom je prenehala tudi prodajalka v prodajalni Murska Sobota Ida Šinko.

Iz oddelka termoplastov sta z delom zaključila Jernej Stanovnik in Marija Tolar. Iz sekalnice odhajajo delavke Doroteja Bogataj, Ljudmila Martinčič in Marija Grum, iz športne montaže pa Romana Padovac.

Mnogo je želja, ki jih želimo izreči dolgoletnim sodelavcem, ki so dolga leta pomagali krojiti svet Alpine, pa vendar je naša največja želja, da bi jih še dolgo časa spremljalo zdravje in da bi si v mirnih kotičkih doma ali narave našli svoj mir in zadovoljstvo. Srečno!

Poslovili smo se od naših upokoјencev

Konec meseca julija smo se za vedno poslovili od našega upokoјenega delavca JOŽETA PISKA. Rojen je bil 26. avgusta 1933 v kraju Jazne.

Po osnovni šoli je odšel v obrtno šolo. Kot kvalificiran čevljar se je zaposlil v Alpini v začetku leta 1957. Leta 1967 je opravil izpit za visokokvalificiranega čevljarja. V montaži lahke in športne obutve je prešel vse faze, od kvalificiranega delavca za trakom do zahtevnejših del. Opravljal je delo kontrolorja gotove obutve, bil nato razporejen na vodjo del v finišu, nazadnje pa je bil vodja izmene na brizgani obutvi.

Leta so tekla in Jože se je februarja 1991. leta upokojil. Med svojimi v družini je našel svoj mir in veselje. Toda bolezen ne prizanaša. Jože Pisk je odšel od nas mnogo prezgodaj. Pogrešali ga bomo tako nekdanji sodelavci, kot upokojenci Alpine.

V prvi polovici maja smo se poslovili od upokoјenke PAVLE STANONIK, nekdanje delavke iz obrata Gorenja vas.

Pavla Stanonik je bila rojena 28. junija 1920 v Sestranski vasi v Gorenji vasi. Življenje jo je dodobra izučilo. V letih 1943 do 1945 je bila v izseljeništvu. Najprej se je zaposlila v Elmi v Črnučah, nato pa konec leta 1963 pričela delati v Čevljarju Gorenja vas. Tam je bila zaposlena, ko je podjetje prevzela Alpina in ostala v Alpini do leta 1984, ko se je upokojila.

V obratu je opravljala razna bolj in manj zahtevna dela. Nikoli se ni pritoževala, saj je bila navajena trdega boja za življenje.

Sedaj se za vedno poslavljamo od upokoјenke Pavle Stanonik. Delavci iz obrata Gorenja vas, kot tudi ostali delavci Alpine, jo bodo ohranili v lepem spominu.

V prvih oktobrskih dneh smo se poslovili od našega upokoјenca FRANCA MOŽINA.

Rojen je bil 1. oktobra 1922 na Dobračevi pri Žireh.

V obrtni šoli izučil je za kvalificiranega čevljarja. Najprej je leta 1947 nekaj mesecev delal v tedanji Čevljarni v Žireh, nato pa vse do upokoјitve ostal zvest Alpini.

Dolga leta je delal v proizvodnih oddelkih na normiranih delih, kjer je z vestnostjo in pridnostjo opravljal različna dela. V letu 1977 je prevzel delo kurjača. Kasneje je bil kontrolor peta in napetnikov v oddelku termoplastov.

Franca Možina se je upokojil v oktobru leta 1982. Nekaj upokoјenskih let je preživel mirno in zadovoljno, toda prišla je bolezen.

Sedaj je njegov boj končan. Delavci in upokoјenci Alpine, bomo Franca Možina še dolgo ohranili v lepem in trajnem spominu.

KADROVSKE NOVICE

Julij

V mesecu juliju se je na modnem programu zaposlila Ramiza Sefić.

V prodajalni Koper je z delom pričela poslovodkinja Evelin W. Kocjančič, v prodajalni Ljubljana 6 sta delo nastopili prodajalki Breda Paderčič in Marija Vučak.

Štirim delavcem je prenehalo delovno razmerje. Upokojili sta se Silva Bizjak iz obrata na Colu in Danijela Murovec iz oddelka prirojevalnica v Žireh.

Z delom sta prenehali tudi dolgoletni delavki: prodajalka Ida Šinko iz prodajalne Murska Sobota in Darka Žakelj, kvalificirana šivalka gornjih delov obutve iz športne šivalnice.

Av gust

Z zaposlovanjem smo nadaljevali tudi v mesecu avgustu - takoj po kolektivnem dopustu sta v novo odprti pro-

dajalni v Trebnjem nastopili delo prodajalki Polonca Šalehar in Tina Špendal. V Ljubljani 8, ki smo jo odprli v BTC, so se zaposlili: Samir Džaferagić, Marjeta Žužek in Anica Ljube.

Iz oddelka termoplastov se je upokojil Jernej Stanovnik.

September

Ta mesec je Alpina odprla novo prodajalno v Levcu. Delo so dobile tri delavke: poslovodkinja Marjeta Beškovnik in prodajalki Barbara Šanca in Asibila Sirše.

Z delom v Alpini je prenehalo kar deset delavcev, in sicer: iz oddelka termoplastov so odšli: dolgoletna delavka Marija Tolar ter Zdenka Reven in Tomaž Žakelj. Iz oddelka sekalnica so se upokojili: Doroteja Bogataj, Ljudmila Martinčič in Marija Grum.

Iz montaže športne obutve se je upokojila Romana Padovac.

Na osnovi izjave za razveljavitev pogodbe je delo prenehalo prodajalki Mariji Zimšek. Ob izteku pogodbe za določen čas, sta prenehali delati Jana Arhar iz oddelka brizgane obutve in Marica Gantar iz oddelka prirojevalnica.

Irma Dolenec

Škrpet

Na nagam škrpeti,
lukne na peti.
Bom ponte uzeu,
na lukne hi deu,
zakrpou,
zalutou,
bom hi začepu,
nej taplu bu nagi,
suhu
ku u žepu.
Ješčem ketne,
devam netne,
lepim,
trgam,
blotu strgam,
čepe rivam,
iz dreta šivam,
prtiskam,
stiskam,
zabijam čavla - tri,
abrnem,
zavrnem,
lukne na peti
več - ni.
Spet se abuvam,
škrpet jaku čuvam.
Abliva me švic.
Pr peti je dabr,
al zdej
pauc gleda čez špic.

(Ravna Gora, 17. 2. 1993)

Pesmim Zdenke Svetličić na rob

Narečno ustvarjanje dobiva vedno večji pomen tudi v našem okolju, verjetno ravno zaradi zavesti o hitrem spreminjanju, da ne rečemo tudi izgubljanju slovenskih narečij.

Prav tako je pri naših sosedih na Hrvaškem ustvarjanje v narečju zelo cenjeno. Najbolj znan med njimi je Miroslav Krleža s svojimi nesmrtnimi Baladami Petrice Kerempuha v kajkavščini.

V osemdesetih letih 20. stoletja se je kot pesnik v narečju v sosednjem Gorskem Kotarju najbolj uveljavil Zlatko Pochobradsky, ki piše pesmi, pravljice, eseje in drame v narečju. Med drugim je izdal Bejle gauob (Čabar 1980), Uognišče (Reka 1981), Tiha rejč guodi (Čabar 1983). Pesmi iz njegovih navedenih zbirk bi bile tudi žirovskim bralcem že zelo blizu, saj nam veliko besed zveni domače. Avtor namreč prihaja z narečnega področja, ki ga je filolog Nikola Maj-

narič obdelal v posebni razpravi: Jedno rovtarsko narječje u Gorskem Kotaru (Južnoslovanski filolog, Beograd 17, 1938-1939, 135-149). Ta je spodbudila Pavleta Blaznika (O preselitvi loških podložnikov; Loški razgledi 26, 1979, 77-89), da je temeljito pregledal vire, od kod vse so se prebivalci iz loškega gospostva podajali v današnji Gorski Kotar, koder se v jezikovnem pogledu še danes poznajo njihove slovenske korenine. Zaznati jih je tudi v pesmih Zdenke Svetličić (rojene v Ravni Gori). V pesmi Škrpet je prepoznati posebnosti idrijskega, cerkljanskega in žirovskega narečja, kar dokazuje, da je avtorica vsekakor jezikovna potomka prebivalcev iz naših krajev.

Jože Primc, avtor knjige Okamneli mož (Glasovi 15, Kmečki glas, Ljubljana 1997, 7-11) doživeto opisuje prva srečanja s temi obmejnimi kraji: "Zgodbe sem nabiral v Zgornji Kolpski dolini, ki leži v jugozahodnem delu Slovenije oziroma severozahodnem delu Hrvaške in to ne glede na današnje državne meje. Območje zgornjega dela Zgornje Kolpske doline (od Babnega Polja prek Prezida, Trstja, Čabra in Gerova do Osilnice in Srobotnika) je bilo nekdanje enotno, se pravi, da je sodilo v glavnem pod enega gospodarja (oglejske patriarhe, Ortenburžane, Celjane) oziroma v isto, kočevsko gospostvo in se je šele po njihovem izumrtju razdelilo na današnji slovenski in hrvaški del. Zgodbe sem nabiral tudi v preostalem delu Zgornje Kolpske doline, se pravi od Srobotnika prek Kužlja, Kostela in Dola do Pregrada. Razen teh slovenskih krajev sem zajel še hrvaške kraje Prezid, Gerovo, Trstje (Tršće) in nekatere, ki so nekdanje sodili pod kočevsko gospostvo, in območje Delnic. Zgornja Kolpska dolina od Dola oziroma Predgrada prek Fare, Kužlja in Srobotnika pa do Osilnice in Čabra me je vedno presenetila s čim posebnim, na primer z zgodovino (Ortenburžani, Celjani, Frankopani, Zrinjski, Turki itn.) s ploščatimi Kristusi, rimskim mostom v Črnem Potoku, predvsem pa s svojo govorico, ki je tako na slovenski kot na hrvaški strani skoraj enaka, ter s pripovedmi o ljudskem junaku teh krajev Petru Klepcu, vilah, coprnica, šratljih (škratih), strahovih in mračnikih.

Vsa pokrajina zelo spominja na Gorenjsko (pa tudi imena krajev, npr. Grintovec, Poljane) in celo narečje oziroma govor. Med obiski Zgornje

Kolpske doline me je najprej presenetila govorica. Ob enem prvih obiskov teh krajev sem se ustavil na hrvaškem bregu Čabranke in nekaj povpraševal kar po slovensko in se začudil, ker so ljudje govorili lepšo slovenščino, kot marsikje v Sloveniji (tudi lepše kot jaz), čeprav sem pričakoval, da me morda ne bodo razumeli, ker nisem govoril hrvaško. Takrat in v naslednjih letih sem ob podobnih doživetjih mislil, da sem po naključju naletel na ljudi, ki znajo slovensko ali celo na Slovence, ki so po naključju šli prav takrat čez mejo. Šele mnogo let pozneje, ko sem te ljudi in kraje bolje spoznal in malo natančneje pobrskal po zgodovini, sem izvedel, da so ti kraji sodili pod Ortenburžane, in sicer od leta 1247 do njihovega izumrtja leta 1418, nato pod Celjane, do njihovega izumrtja leta 1456. Po izumrtju Celjanov so si velik del kočevskega gospostva (nasilno) prisvojili Frankopani in Zrinjski in takrat izgubljeno ozemlje je še danes del Hrvaške.

Že prej, pred 13. stoletjem so Slovenci poseljevali Kolpsko dolino navzgor ob Čabranki do Papežev in Belice, Ortenburžani pa so v tridesetih letih 14. stoletja pripeljali na Kočevsko s svojih posestev na Zgornjem Koroškem veliko nemških kmetov. Med Nemci so bili verjetno v manjšem številu zastopani tudi Slovenci, in te Slovence so Ortenburžani zelo verjetno naselili v Zgornji Kolpski dolini, saj tam ljudje še danes uporabljajo več koroških (slovenskih) besed. Očitno pa so sem naseljevali svoje kmete, obrtnike itd. tudi s svojih gorenjskih posestev, saj ima govor teh krajev ponekod tudi značilnosti gorenjskega narečja. Vse to območje prek Kočevske do Grobniškega Polja (se pravi kočevsko gospostvo) je torej do izumrtja Celjskih in še dolgo pozneje sodilo pod enega gospodarja, zato je tu tudi skoraj enotno narečje, ne glede na današnjo državno mejo."

Dr. Marija Stanonik

Komerni koncert v cerkvi sv. Ane

V soboto, 23. avgusta je bil v cerkvi sv. Ane na Ledinici komorni koncert violonistke Alenke Maier Popov, Ilija Popova in Nataše Popov - Vesel. Igrali so dela Sebastiana Bacha, Mozarta, Pleyela in Dvoržaka.

J.K

Peter Lamovec - mladinski svetovni vice prvak

Peter Lamovec, član Športnega društva Tabor iz Žirov, se je septembra kot eden izmed sedemnajstih članov slovenske reprezentance, udeležil devetnajstega svetovnega prvenstva gorskih tekačev, ki je potekalo na daljni Aljaski. Spremljal ga je njegov trener, prav tako član žirovskega športnega društva in tekač, Borut Malavašič.

Peter Lamovec je dosegel odlične rezultate. V posamični tekmi v mladinski konkurenci je bil drugi, skupno pa so Slovenci dosegli prvo mesto in osvojili zlato kolajno.

Borut Malavašič je Petrov srebrni tek komentiral takole:

"V skoraj nemogočih razmerah za tek se je Peter odlično znašel. Od začetka proge je tekel v ospredju, proti vrhu celo povedel. Sneg in drseča podlaga sta mu na poti v dolino povzročila nekaj težav, zato je tudi izgubil vodstvo, a kljub temu pritekel srebrno medaljo.

Petra in ostale reprezentante so pričakali številni prijatelji in znanci že na letališču Brnik. Prisrčnega sprejema pa sva bila deležna tudi v Žireh. Prireditev so pripravili člani ŠD Tabor s pomočjo staršev atletov. Med sponzorji je bila tudi Alpina. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem ostalim sponzorjem, ki so pomagali, da sva se lahko udeležila te tekme," je zaključil Borut Malavašič.

Peter Lamovec je takole pritekel srebrni kolajni nasproti.

Peter Lamovec pa je povedal: "Treniram šest let. V osnovni šoli sem začel s plezanjem. Dober sem bil tudi na šolskih tekmovanjih v teku. To je opazil Borut Malavašič in me povabil k sodelovanju. Začel sem s tekmovanjem na medobčinskih krosih, kasneje sem se specializiral za gorski tek. Dosegal sem vedno boljše rezultate.

Za to, da sem se začel ukvarjati z gorskimi teki je predvsem Borutova zasluga. To ne velja le zame. On je tisti, ki skrbi za to, da se v Žireh ukvarjamo s tem športom. Veliko nas je pritegnil in navdušil za tek, skrbi za naše treninge in ekipo, nas spodbuja, nam svetuje, skratka, če ne bi bilo njegove nesebične pomoči, ne bi bilo uspehov, o katerih danes govorimo.

Končal sem športno gimnazijo v Škofji Loki. Letos sem se vpisal na fakulteto za gradbeništvo in geodezijo, smer geodezija. Stanujem v Ljubljani, skupaj s prijateljem in sotekmovalcem Mitjo Kosoveljem iz Nove Gorice. Med tednom bom po navodilih trenerja Boruta Malavašiča treniral v Ljubljani, ob vikendih pa bomo skupaj tekli v Žireh.

Na Aljaski je bilo letos sedemnajst tekmovalcev iz Slovenije. Na svetovnem prvenstvu je sodelovalo tristo petdeset tekmovalcev iz šestindvajsetih držav. Nastopili smo v štirih kategorijah.

Na dan tekme nas je presenetil sneg. Ker smo navajeni na različne pogoje teka, zaradi tega nisem imel težav. Začel sem zelo dobro, bil nekaj časa prvi, nato me je prehitel Mitja Kosovelj, ki je bil prvi, jaz pa drugi.

Proga je bila dolga okrog osem kilometrov. Premagali smo šestosemdeset metrov višinske razlike. Tekel sem približno šestintrideset minut.

Bil sem utrujen, toda po tako dobrem rezultatu, sem na to kar pozabil."

Kakšni pa so vaši cilji za naprej?

"Letos nas čaka še nekaj nastopov. Zadnja finalna tekma bo tek na Nanos. Naslednje leto bom tekmoval med člani. Prehod bo težak, vendar pa kljub temu upam, da bom dosegal dobre rezultate. Moj cilj, uvrstitev v slovensko člansko reprezentanco, je realno dosegljivo, saj sva z Mitjo že tekla blizu rezultatov, ki so jih dosegali članski reprezentanti.

Z drugim mestom na svetovnem prvenstvu v gorskih tekih, sem dosegel normo za evropsko prvenstvo v krosu na Škotskem. Kros in gorski tek sta različni panogi, zato bi bile za evropsko prvenstvo potrebne priprave. Zanje mi bo ostalo malo časa, toda kljub temu upam, da se bom lahko udeležil tudi teh tekem."

Jožica Kacin

Markov tek na Javorč - Peter Lamovec se je izkazal tudi na domačem terenu

4. oktobra je v Žireh potekal tradicionalni tek na Javorč, v spomin na alpinista Marka Čara, imenovan Markov tek. Udeležilo se ga je okrog petdeset tekmovalcev, kar je nekoliko manj kot prejšnja leta. Vzrok je bilo gotovo slabo vreme. Zmagal je Peter Lamovec, drugi je bil Borut Malavašič, tretji pa Matic Mlinar (vsi iz Športnega društva Tabor iz Žirov). Med ženskami je bila najboljša Valerija Mrak iz Gorenje vasi.

J.K.

Marijan Žakelj, z novim šolskim letom ravnatelj Osnovne šole v Žireh

Marijan Žakelj, ravnatelj Osnovne šole Žiri

Prvega septembra je mesto ravnatelja v Osnovni šoli prevzel Marijan Žakelj. Žirovsko šolo obiskuje petsto petinosemdeset otrok. Na šoli je zaposlenih petdeset učiteljev, devet vzgojiteljic, devet pomočnic vzgojiteljic in dvajset administrativno-tehničnih delavcev. Šola in njeni učenci dosegajo na tekmovanjih iz različnih področij zelo lepe uspehe. Po podatkih, ki jih je šoli posredoval RIC Ljubljana, so učenci osmih razredov pri preverjanju znanja iz matematike in slovenščine nad slovenskim povprečjem.

Sprememba vodstva pomeni tudi nov pristop in nove načrte. O njih je ravnatelj Marijan Žakelj pojasnil: "Prevzeti mesto ravnatelja točno z novim šolskim letom je težka obveza, saj je tedaj dela največ. Tako smo morali najprej poskrbeti, da delo v šoli normalno poteka. Pri tem je bil v veliko pomoč pomočnik ravnatelja Milan Trojar, urnik pa je pripravil Branko Filipič.

Načrtov za delo v prihodnje je veliko, vendar je za uresničitev potreben določen čas. Moje stališče je, da bomo vse novosti in spremembe, ki se jih bomo lotevali, uvajali v soglasju s sodelavci oziroma učitelji.

Za interesne dejavnosti je na šoli namenjenih enainšestdeset ur tedensko. V glavnem naj bi ostale iste kot v preteklosti. Novost je glasilo v tujem jeziku. Učenci so z mentorico Betko Piš-

ljar izdali publikacijo, ki je napisana v treh tujih jezikih: angleščini, nemščini in francoščini.

Več pozornosti bomo posvetili financiranju šolskih dejavnosti. Šola pridobiva namenska sredstva za razne dejavnosti in področja. Trudili se bomo, da bomo sredstva tudi namensko porabili.

Ker vemo, da sredstev ni nikoli dovolj, smo ravnatelja vprašali tudi o tem. "Zaenkrat smo s financiranjem kar zadovoljni. Tudi z Občino Žiri dobro sodelujemo. V letošnjem letu so nam namenili približno en milijon štiristo tisoč tolarjev za ureditev učilnice za tehnični pouk. V njej bomo izvajali tudi tehnične izbirne predmete pri pouku devetletke.

Na šoli je potrebno poleg pedagoškega dela poskrbeti tudi za vse ostalo. V bližnji prihodnosti imajo nekaj načrtov, ki niso neposredno povezani s pedagoškim delom. O tem je ravnatelj povedal: "V kratkem nameravamo posodobiti telefonijo. Dve liniji, ki sta na razpolago, sta premalo, zato smo v šoli po telefonu včasih težko dosegljivi. Slaba telefonska povezava je neugodna tudi za delo delavcev šole.

Tudi poslovni prostori so neustrezni. Zbornica je občutno premajhna, zato so pogoji za delo učiteljev včasih na meji mogočega. Načrte, kako bi stanje izboljšali imamo, treba pa bo še nekaj sredstev."

Pomembna investicija, ki je bila zaključena v letošnjem letu je tudi dograditev vrtca. S tem bo rešena problematika, ki se je v Žireh vlekla vrsto let. Varstva ni bilo mogoče zagotoviti vsem otrokom, katerih starši bi to želeli. Z dograditvijo objekta se je to spremenilo in v vseh oddelkih je še nekaj prostih mest. Nove prostore vrtca bomo slovesno odprli 8. novembra."

V letošnjem letu so na šoli, tako kot po vsej Sloveniji, pričeli z devetletko. Tak pouk poteka v prvem, drugem in sedmem razredu. Največja novost je v sedmem razredu, kjer so pričeli z nivojskim poukom in izbirnimi predmeti. Učenci so se odločili za osem izbirnih predmetov, čeprav je bilo ponujenih mnogo več. Po besedah ravnatelja devetletka poteka v skladu s pričakovanji. Učitelji so s takim načinom dela zadovoljni, tudi starši na sestanku sedmih razredov niso imeli pripomb. Pouk pri matematiki, slovenščini in angleščini je razdeljen na tri nivoje. Najboljši učenci so v prvem, povprečni v drugem, tisti, ki nekoliko težje dojemajo snov, pa v tretjem nivoju. Tako učitelji kot tudi učenci so pohvalili delo v tretjem nivoju. Tu so skupine manjše, kar omogoča lažje delo. Učenci bodo imeli tudi možnost prehoda med nivoji. Prehodi se bodo izvajali ob šolskih konferencah.

Jožica Kacin

Kaj bodo počeli sedmošolci devetletke čez deset let

(Kratek prosti spis)

Postali bodo svetovni popotniki, saj si bodo že v naslednjem šolskem letu pričeli nabirati različna znanja pri turistični vzgoji. Da ne bodo v širnem svetu preveč izgubljeni bodo dobro obvladali angleščino in nemščino.

Pri pridobivanju različnih podatkov bodo znali izkoristiti vse prednosti, ki jih nudi računalnik in tudi domov se bodo večinoma oglašali po elektronski pošti.

Ker so hotelske usluge kljub vsemu predrage, se bodo raje naselili v poceni apartmaju ali bungalovu, saj jim sodobna priprava hrane ne bo povzročala nobenih težav, nekateri med njimi pa bodo na hitro lahko popravili še kakšno razmajano posteljo, stol ali mizo, saj jim bo obdelava gradiv ponudila prav ta znanja.

Pri potepanju po svetu si bodo ogledovali predvsem likovne stvaritve velikih umetnikov in jih ovrednotili s kritičnim pogledom in mišljenjem.

Po celodnevem potepanju ne bo kakšne velike utrujenosti, saj bodo polni kondicije, ki jo bodo v naslednjih letih pridobili pri vseh mogočih športih.

Branko Filipič

50 let Ribiške družine Žiri

31. avgusta so člani Ribiške družine Žiri praznovali petdeseto obletnico delovanja društva. Slovesnost, ki bi morala biti ob Ribogojnici v Žireh, je zmotil močan naliv. Ribiči so vajeni vode, saj je prav ona njihov najpomembnejši vir, zato se niso pritoževali. Kljub temu pa so se preselili v DD Partizan.

Slovesnosti so se udeležili člani ribiške družine in drugi povabljeni.

Prireditev, ki so se je poleg članov ribiške družine Žiri in mnogih povabljenih ribiških družin udeležili tudi pomembni predstavniki iz republike, je povezoval Marko Črtalič. Zvrstilo se je več govornikov. Kroniko Ribiške družine Žiri je prebral predsednik žirovskih ribičev Miro Mahnič. Borut Jerše predsednik Ribiške zveze Slovenije je povedal, da je ribiška družina iz Žirov, po številu članov med manjšimi, rezultati dela pa kažejo drugače. Vesel je, da so tudi mlajši znali prevzeti izkušnje starih ribiških mačkov in da se za ribištvo zanima tudi mlajši rod.

Spregovoril je predsednik Zveze ribiških družin iz Ljubljane Matevž Oman, sledil je pozdrav župana Občine Žiri. Župan Bojan Starman je dejal, da je sodelovanje med občino in ribiči v Žireh dobro. Predvsem jih druži skupna skrb za vode in naravo. Ribičem je zaželel še nadaljnje uspešno delo.

Zbrane je nagovoril tudi častni član in edini danes še živeči ustanovni član Ribiške družine Žiri Bojan Bunc.

Sledili so pozdravi predstavnikov povabljenih ribiških družin, ki so pri-

šli iz okoliških pa tudi iz oddaljenih krajev Slovenije.

Predsednik ribiške družine Miro Mahnič in predsednik ribiške zveze Slovenije, sta podelila priznanja in nagrade. Simbol ribiške družine Žiri je posebej za to priložnost izdelal akademski slikar Tomaž Kržišnik, ki je tudi član Ribiške družine Žiri. Prireditev je popestril Moški pevski zbor Alpina, zgodbe iz življenja ribičev pa sta prebrali učenki Osnovne šole Žiri Pia Žakelj in Nina Istenič.

J.K.

Priznanje, znak ribiške družine Žiri, ki ga je za 50 let ribištva izdelal akademski slikar Tomaž Kržišnik, je prejel tudi predsednik ribiške družine Miro Mahnič.

Zgodovina ve povedati, da je bila Poljanska Sora v upravljanju škofjeloške gospode. Leta 1886 jo je od nje odkupil dr. Ivan Tavčar, ki je imel pravico do ribolova na celotni Sori. Od njega je prvi dobil dovoljenje za odlov rib Jakob Poljanšek, po domače Modrijanovec iz Sela, za njimi pa še nekateri Žirovci.

Po končani drugi svetovni vojni je pripadla Poljanska Sora Ribiškemu društvu Ljubljana. Ker pa je bilo v tem društvu včlanjenih precej Žirovcev, so dobili svoj revir, ki je segal od izvira Sore do Barbne žage na Hotavljah z vsemi pritoki. Po tako pridobljenem soglasju se je družina leta 1953 poimenovala Revirna družina Žiri. Ta letnica predstavlja rojstvo ribištva na žirovskem. Leta 1955 je

Žirovcem uspelo, da so se povsem osamosvojili in ustanovljena je bila Ribiška družina Žiri, kot se imenuje še danes.

Ribiška družina Žiri je vzela v najem stavbo električne centrale, last Jakoba Strliča v Žireh. Leta 1956 so šli ribiči s palicami na izlov materine ribe in ujeli šestintrideset samic potočne postrvi. S tem so bili postavljeni temelji ribogojstva v Žireh.

Leta 1966 je bil na občnem zboru

sprejet sklep, da se pristopi k izgradnji nove ribogojnice na mestu, kjer stoji še danes. Zgradili so stavbo, leta 1968 pa še zunanji bazen, ki so ga leta 1970 povečali. Ob praznovanju dvajsete obletnice je bila pridobljena vsa potrebna dokumentacija za izgradnjo prizidka s klubskimi prostori. Gradnja je bila končana leta 1976.

V zadnjih desetih letih je bilo v okviru ribogojnice izvedenih kar nekaj obno-

vitvenih del; zamenjali so streho na delu stavbe, zunanje bazene, povečali prizidek in dobili nove prostore. Letos so položili asfalt do ribogojnice in poskrbeli tudi za infrastrukturo, s čemer je omogočen priklop na javni vodovod in kanalizacijo.

Družina ima sedeminšestdeset članov, od tega dvainpetdeset rednih, štiri najst mladincev in enega častnega člana.

(Povzetki iz kronike, avtorja Mira Mahničar)

Gasilci se udeležujejo tudi na športnih področjih

Prostovoljno gasilsko društvo Žiri ne skrbi le za požarno in drugo varnost ljudi in premoženja, temveč tudi za družabno življenje v kraju. Tako smo 13. septembra organizirali meddruštveni turnir v malem nogometu. Imenovali smo ga pokal "Moštikl". Tekmovanje je potekalo na igrišču pri gasilskem domu v Žireh.

Gasilci smo se za tak način druženja odločili, ker v starih Žireh v zadnjem

času primanjkuje športnih aktivnosti, ter zato, ker gasilsko društvo Žiri potrebuje sredstva za nakup zaščitnih sredstev. Po kategorizaciji smo v zapostavljenem položaju, kar pomeni, da z gasilske zveze Slovenije in občine dobimo malo sredstev. Nekaj naj bi jih zbrali tudi z organizacijo raznih prireditev.

Pogoj za nastopanje na turnirju je bilo članstvo v gasilskem društvu. V ekipi

je bilo lahko največ šest članov. Turnirja se je udeležilo osem ekip, in sicer: Cerklje, Vrsnik, Ledine, Loka 1, Loka 2, Žiri - Mladinci, Žiri 1, Žiri 2. Po končanem tekmovanju je sledila podelitev pokalov in nekaj praktičnih nagrad. Dobile so jih ekipe, ki so dosegle prva tri mesta: Ledine, Loka 1 in Vrsnik. Nagrade so prejeli tudi najstarejši, najmlajši in najbolj "fair play" igralec ter sodnik.

Janez Strlič

Obisk študentk klekljanja iz Japonske

Gostje iz Japonske so si z zanimanjem ogledale naše mlade klekljarice.

V nedeljo, 24. avgusta so naš kraj obiskale študentke iz Japonske. Najprej so bile v Idriji, želele pa so priti tudi v Žiri. Zelo jih je zanimala tradicija našega kraja in klekljanje pri nas. Kot vemo iz zgodovine, je meja Avstroogrške ohranila našo tradicionalno čipko širokega risa in ribic. Vse to je bilo obiskovalkam predstavljeno v Galeriji Primožič. Vodila jih je

etnologinja profesorica mag. Tadeja Primožič. Tu so obiskovalke dobile tudi spominke na naš kraj. Z žirovsko vodičko Vlasto Pečelin in predsednikom Turističnega društva Andrejem Poljanškom so odšli v osnovno šolo.

Tu so si ogledali, kako klekljajo naše učenke. Mlade klekljarice so bile oblečene v enaka oblačila, ki jih ima-

mo prav za predstavitevne namene. To so bluza, obleka ter rutica kombinirana z ročno izdelano čipko. Obiskovalce so dekleta pozdravila z žirovsko himno. Bili so navdušeni. Za spomin so gostje iz Japonske naredile kar nekaj fotografskih posnetkov. Predstavili smo jim potek dela na naši klekljarski šoli, jim pokazali razstavo in jih seznanili z našimi predstavitvami v tujini. Obiskovalke je spremljala tudi ena izmed naših najboljših izdelovalk čipk gospa Iva Sobočan.

Vsem dvajsetim gostom smo za spomin izdelali unikatno voščilnico. Turistično društvo Žiri je dodalo komplet razglednic in prospekt našega kraja. Aktiv kmečkih žena je poskrbel, da so se obiskovalke posladkale z domačimi dobrotami. Tudi japonske študentke so nas razveselile s spominki. Ob slovesu smo čutili, da so bile gostje iz Japonske s sprejemom in pokazanim zadovoljne.

Pozitivno predstavitev kraja lahko prikažemo le z medsebojnim sodelovanjem. Mislim, da nam je sprejem in predstavitev klekljanja, kot tudi Žirov, lepo uspelo.

Branka Grošelj

Kljub dokaj naporni poti, množična udeležba na Žirovskem kolesarskem krogu

Konec avgusta je Turistično društvo Žiri organiziralo kolesarsko prireditev, ki so jo poimenovali Žirovski kolesarski krog. Ob devetih je bil štart na zahtevnejši progi, na kateri so kolesarji po zahtevnejših hribovskih poteh prevozili nekaj čez petdeset kilometrov. Ob 11. je bil štart družinskega kroga, ki je potekal po krajši in manj zahtevni progi. Žirovski kolesarski krog ni tekmovalnega značaja, temveč le preizkus sposobnosti in priložnost za prijetno druženje. Udeleženci so kolesarski krog zaključili v Goropekah, v prijetni senci šotora, ki so ga v ta namen postavili žirovski taborniki.

J.K.

30 let organiziranega nogometa v Žireh - Nogometni klub Alpina Žiri gostil KD Olimpijo - Srečali so se tudi žirovski nogometni veterani

Žirovski nogometaši letos praznujejo 30-letnico delovanja kluba. V ta namen se že vse leto vrstijo različne prireditve. Povsem nogometno je bila obarvana tudi nedelja, 7. septembra.

Na nogometnem igrišču v Žireh so se zbrali veterani, to je igralci, ki so bili pred tridesetimi leti med ustanovitelji kluba in so v njem tudi aktivno igrali. Pomerili so se s sovratniki iz Škofje Loke. Gostje so dali en gol, žirovskim veteranom pa ni uspelo zatresti mreže nasprotnika. Toda kljub temu so dokazali, da znajo igrati nogomet in da še niso pozabili dni, ko so se podili za nogometno žogo.

Višek prireditve je bila tekma med nogometaši Nogometnega kluba Alpine in KD Olimpija. Igralci Olimpije so prišli v polni zasedbi. Manjkala sta le dva reprezentanta. Tekmo so odigrali zelo resno in kljub temu, da so se domači igralci dobro upirali, je Olimpija zmagala z rezultatom 0:7.

Tekmi si je ogledalo skoraj tisoč gledalcev. Med odmorom je bilo žrebanje vstopnic, podelili pa so tudi značke mladim nogometašem, ki so v nogometni šoli, ki je v Žireh potekala med poletnimi počitnicami, dosegli določene norme.

J.K.

Priprave mladih žirovskih košarkarjev

Že vrsto let v okviru Osnovne šole Žiri proti koncu poletnih počitnic potekajo košarkarske priprave mladih osnovnošolskih ljubiteljev tega športa. Včasih so bili na Vrhu pri Svetih Treh Kraljih, sedaj pa že nekaj let zahajajo v center obšolskih dejavnosti na Medvedje Brdo.

J.K.

